

Jaworzno, 5 lipca 2006 r.

Szanowni Państwo,

przekazuję sprawozdanie przygotowane w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie ze sprawdzianu, który odbył się 4 kwietnia 2006 roku.

Niniejsze opracowanie zawiera szereg informacji, zestawień, wskaźników statystycznych i wykresów, umożliwiających Państwu przeprowadzenie analiz, dotyczących poziomu opanowania umiejętności przez tegorocznych uczniów klas szóstych szkół podstawowych województwa śląskiego. Czytane łącznie z materiałami o wynikach sprawdzianu w kraju przygotowanymi przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dostarczy informacji o osiągnięciach uczniów województwa na tle kraju.

Zachęcam do zapoznania się z niniejszym sprawozdaniem zwłaszcza dyrektorów szkół i nauczycieli, którzy mają bezpośredni wpływ na proces nauczania oraz przedstawicieli nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły, którzy mają wpływ na szeroko pojętą jakość pracy szkoły. W celu oceny efektywności działań w tym obszarze, podjętych po analizach wyników z lat ubiegłych, proponuję sięgnięcie do opracowań OKE z poprzednich lat.

Zachęcam także Państwa do wyróżnienia wśród nauczycieli egzaminatorów OKE w środowisku szkolnym i stwarzania im warunków do dzielenia się z kolegami doświadczeniami uzyskanymi podczas procesu sprawdzania prac egzaminacyjnych.

Mam nadzieję, że przedstawiony materiał będzie dla Państwa bogatym źródłem informacji.

Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w organizację i przeprowadzenie sprawdzianu.

Życzę kolejnych udanych sesji egzaminacyjnych.

Dyrektor OKE

Roman Dziedzic

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Organizacja i przebieg sprawdzianu	4
2.1. Przygotowanie przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych.....	4
2.2. Zbieranie danych o uczniach przystępujących do sprawdzianu oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych	4
2.3. Uczestnicy sprawdzianu oraz jego przebieg	4
2.4. Sprawdzanie prac uczniów	5
2.5. Komunikowanie wyników	5
3. Standardowy zestaw zadań	6
3.1. Plan zestawu egzaminacyjnego	6
3.2. Wyniki dotyczące zestawu egzaminacyjnego	6
3.3. Wyniki sprawdzianu w powiatach	10
3.4. Wyniki dotyczące obszarów umiejętności	11
3.4.1. Czytanie.....	13
3.4.2. Pisanie	14
3.4.3. Rozumowanie.....	16
3.4.4. Korzystanie z informacji	18
3.4.5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce.....	19
3.5. Wyniki dotyczące zadań.....	21
3.6. Analiza jakościowa zadań	26
4. Zestawy zadań dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	40
4.1. Zestawy zadań dostosowane dla uczniów słabo widzących i niewidomych...	40
4.2. Zestaw zadań dostosowany dla uczniów niesłyszących/ słabo słyszących...	41
4.3. Zestaw zadań dostosowany dla uczniów z trudnościami w uczeniu się	41
4.4. Statystyczny opis wyników oraz stopień łatwości zadań poszczególnych zestawów.....	42
4.5. Wyniki dotyczące obszarów umiejętności	43
4.6. Wyniki dotyczące zadań.....	47
5. Uwagi końcowe.....	52
6. Słownik terminów	53
Załącznik	

1. Wprowadzenie

Zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (DzU Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami: DzU z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840), w dniu 4 kwietnia 2006 roku po raz piąty odbył się ogólnopolski sprawdzian dla uczniów klas szóstych szkół podstawowych.

W województwie śląskim do sprawdzianu przystąpiło 52 565 szóstoklasistów¹. W niniejszym sprawozdaniu prezentujemy informacje, dotyczące organizacji i przebiegu oraz wyników sprawdzianu. Przedstawione wyniki odnoszą się do:

1. całego zestawu egzaminacyjnego,
2. poszczególnych standardów,
3. zadań testu.

Podstawowe wskaźniki statystyczne zostały obliczone zarówno dla całej populacji zdających uczniów, jak i z podziałem na dziewczęta i chłopców. Wyodrębnione zostały również warstwy, uwzględniające wielkość miejscowości.

Sprawdzian badał opanowanie umiejętności zawartych w standardach wymagań egzaminacyjnych: **czytanie** (1), **pisanie** (2), **rozumowanie** (3), **korzystanie z informacji** (4) oraz **wykorzystywanie wiedzy w praktyce** (5). Większość uczniów (51 441²) rozwiązywała zadania zestawu standardowego. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przygotowano dostosowane zestawy egzaminacyjne. Sprawdzian trwał 60 minut. Uczniowie z dysfunkcjami mieli prawo do wydłużenia czasu o dodatkowe 30 minut. Łączna liczba punktów za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań wynosiła 40, w tym 20 za zadania wielokrotnego wyboru, punktowane w skali 0–1.

Wskaźnik łatwości dla całego zestawu wyniósł 0,62. Zgodnie z przyjętą interpretacją (tabela 1.) możemy stwierdzić, że zestaw zadań egzaminacyjnych był dla uczniów *umiarkowanie trudny*. Dla zadań zamkniętych wskaźnik łatwości przyjął wartość **0,66**, a dla zadań otwartych – **0,58**.

Tabela 1. Interpretacja wskaźnika łatwości

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,79	0,80 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe		bardzo łatwe

Łatwe dla ogółu uczniów okazały się umiejętności z zakresu **czytania**. *Umiarkowanie trudne* okazało się **pisanie**³, **rozumowanie** i **korzystanie z informacji**. *Trudne* okazały się umiejętności z zakresu **wykorzystywania wiedzy w praktyce**.

Pozycja ucznia, ze względu na wynik osiągnięty w populacji piszących, przedstawiona została również na skali staninowej. Najczęściej uzyskiwany przez uczniów na sprawdzianie wynik (modalna) wyniósł 33 punkty. Wynik środkowy (mediana) dla ogółu populacji wyniósł 25, co oznacza, że co najmniej połowa⁴ piszących sprawdzian uzyskała 25 i więcej punktów. Średni wynik dla ogółu piszących sprawdzian szóstoklasistów wyniósł 24,86 punktu.

¹ W tym 45 laureatów/ finalistów.

² Liczba uwzględnia 45 laureatów/ finalistów, którzy byli zwolnieni ze sprawdzianu i otrzymali z niego najwyższy wynik.

³ Dla dziewcząt ten obszar okazał się *łatwy*.

⁴ Dokładnie było to 53,22% piszących sprawdzian.

2. Organizacja i przebieg sprawdzianu

2.1. Przygotowanie przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych

W okresie od 1 do 10 marca br. w 16 miejscach (w 19 grupach) przeszkolono łącznie 1 208 dyrektorów szkół podstawowych w zakresie organizacji i przeprowadzania sprawdzianu w szkołach. Na spotkaniach obecni byli również dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznych. W trakcie spotkań przypomniano zadania przewodniczącego SZE, wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (DzU Nr 199, poz. 2046 z późniejszymi zmianami: DzU z 2005 r. Nr 74, poz. 649, Nr 108, poz. 905 i Nr 218, poz. 1840), oraz omówiono procedury organizacji i przeprowadzania sprawdzianu, zwłaszcza zmiany wynikające z obowiązującego rozporządzenia. Przekazano również informacje, dotyczące dystrybucji materiałów egzaminacyjnych i rozdano przewodniczącym pakiety zawierające: *Procedury organizowania i przeprowadzania sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej i egzaminu gimnazjalnego w trzeciej klasie gimnazjum*, wzory niezbędnych dokumentów, listy imienne uczniów oraz kody kreskowe identyfikatora szkoły. Na koniec spotkania każdy dyrektor szkoły podstawowej wypełnił ankietę, zawierającą pytania, dotyczące analizy wyników przekazywanych do szkół po przeprowadzonym sprawdzianie. Szkolenie zastępców przewodniczących SZE zostało przeprowadzone 20 marca br.

2.2. Zbieranie danych o uczniach przystępujących do sprawdzianu oraz dystrybucja materiałów egzaminacyjnych

Dane o uczniach przystępujących do sprawdzianu 4 kwietnia 2006 r. przekazywane były przez dyrektorów szkół do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie do 21 października 2005 r. Termin aktualizacji danych upływał 13 stycznia 2006 r.

Na dzień przed sprawdzianem kurierzy dostarczyli materiały egzaminacyjne do szkół. Nie odnotowano przypadków naruszenia przesylek.

2.3. Uczestnicy sprawdzianu oraz jego przebieg

W roku szkolnym 2005/ 2006 do sprawdzianu w terminie kwietniowym zostało zgłoszonych 52 965 uczniów województwa śląskiego. Sprawdzian pisało 52 565 uczniów⁵, w tym 23 907 dziewcząt i 28 658 chłopców. Oprócz 45 laureatów/ finalistów olimpiad i konkursów przedmiotowych, ze sprawdzianu zwolnionych zostało także 111 innych uczniów (ze względów zdrowotnych lub losowych) na udokumentowane wnioski dyrektorów szkół. Jednemu uczniowi z trudnościami w uczeniu się unieważniono sprawdzian z powodu uchybień proceduralnych. Z przyczyn losowych lub zdrowotnych do sprawdzianu w wyznaczonym terminie nie przystąpiło 289 uczniów. Dla tych uczniów wyznaczono termin dodatkowy 6 czerwca br.⁶ Uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją) było 3 136.

⁵ Liczba ta obejmuje 45 laureatów/ finalistów. Uczniowie ci są zwolnieni ze sprawdzianu i otrzymują najwyższy wynik, czyli 40 punktów.

⁶ W terminie dodatkowym sprawdzian pisało 127 uczniów, w tym 4 – słabowidzących, 1 – niesłyszący/ słabo słyszący oraz 9 – z trudnościami w uczeniu się.

Tabela 2. Ogół piszących z uwzględnieniem lokalizacji szkół

Lp.	Lokalizacja szkoły	Szkoły		Uczniowie	
		Liczba	%	Liczba	%
1.	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców	415	34,3	24 110	45,9
2.	Miasta od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	206	17,0	11 183	21,3
3.	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	101	8,4	4 556	8,7
4.	Gminy wiejskie	487	40,3	12 716	24,2
Ogółem		1 209	100	52 565 ⁷	100

Sprawdzian pisano w 3 005 salach. Przebieg sprawdzianu monitorowany był w 444 szkołach (36,7%) przez 472 obserwatorów (380 przedstawicieli gmin, 65 wizytatorów i 27 pracowników ośrodków doskonalenia nauczycieli). Z analizy arkuszy obserwacji i protokołów zbiorczych ze szkół wynika, że w większości szkół sprawdzian przebiegał bez zakłóceń, zgodnie z procedurami. Odnotowane odstępstwa od obowiązujących procedur dotyczą głównie składu zespołów nadzorujących. W 12 salach w zespole nadzorującym brakowało nauczyciela z innej szkoły, a w 32 – powołano do zespołu o 1 członka mniej niż przewiduje procedura (w 3 salach, zespół nadzorujący stanowiły tylko 2 osoby).

Dyrektorzy szkół, w których wystąpiły wymienione sytuacje, zostali poproszeni o złożenie na piśmie wyjaśnień do dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie.

2.4. Sprawdzanie prac uczniów

Prace uczniów oceniano (w 24 ośrodkach sprawdzania) 632 egzaminatorów powołanych do 31 zespołów⁸. W każdym zespole nad poprawnością punktowania zadań czuwali weryfikatorzy merytoryczni (łącznie 51 osób), którzy zweryfikowali po 10% prac sprawdzonych przez każdego egzaminatora. 2% z tych prac dodatkowo zweryfikował przewodniczący zespołu egzaminatorów. W skład każdego z zespołów wchodził także asystenci techniczni (łącznie 51 osób). Ich zadaniem było sumowanie punktów i sprawdzanie, czy punkty zostały naniesione na karty odpowiedzi. W okresie poprzedzającym sprawdzian zostały zorganizowane spotkania: organizacyjne – koordynatora sprawdzianu z przewodniczącymi zespołów egzaminatorów, merytoryczne (w dwóch grupach) koordynatora sprawdzianu z przewodniczącymi zespołów egzaminatorów i weryfikatorami oraz dwa – przewodniczących z egzaminatorami.

Arkusze egzaminacyjne sprawdzano w dniach od 7 do 11 kwietnia 2006 r. (od 3 do 5 dni). Sprawdzanie prac egzaminacyjnych przebiegało zgodnie z obowiązującymi procedurami.

2.5. Komunikowanie wyników

Listy z wynikami uczniów oraz indywidualne zaświadczenia dyrektorzy szkół otrzymali w połowie maja br. W tym samym czasie (16 maja br.) na stronie internetowej OKE w Jaworznie została zamieszczona informacja o wynikach sprawdzianu 2006 w województwie śląskim.

⁷ Z laureatami/ finalistami.

⁸ Jeden z tych zespołów powołany został do sprawdzania prac egzaminacyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Na zaświadczeniach, wręczanych uczniom wraz ze świadectwem ukończenia szkoły w dniu zakończenia roku szkolnego 2005/2006, wpisana jest suma uzyskanych punktów oraz liczby punktów uzyskanych za poszczególne standardy wymagań egzaminacyjnych.

3. Standardowy zestaw zadań

Zestaw standardowy „Pszczoły i miody” (S-A1-062), przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji i uczniów z dysleksją rozwojową, pisało 51 486⁹. Uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją) było 3128.

3.1. Plan zestawu egzaminacyjnego

Zestaw zawierał 25 zadań, w tym: 20 wielokrotnego wyboru (uczeń wybierał jedną prawidłową odpowiedź spośród czterech podanych), 5 otwartych (1 – wielodziałaniowe, 3 – krótkiej odpowiedzi i 1 – wypracowanie). Arkusz skonstruowany był według planu zamieszczonego w tabeli 3.

Tabela 3. Plan zestawu egzaminacyjnego

Obszar umiejętności	Maksymalna liczba punktów	% udział badanych umiejętności	Numery zadań
Czytanie (1)	10	25	1, 2, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 17.
Pisanie (2)	10	25	25.
Rozumowanie (3)	8	20	7, 8, 9, 14, 16, 21.I, 21.III, 21.IV
Korzystanie z informacji (4)	4	10	22, 23, 24
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)	8	20	4, 15, 18, 19, 20, 21.II, 21.V, 21.VI

3.2. Wyniki dotyczące zestawu egzaminacyjnego

Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników sprawdzianu przedstawiamy w tabelach 4. i 6. Zostały obliczone dla ogółu piszących sprawdzian w województwie śląskim, oddzielnie dla dziewcząt i chłopców oraz ze względu na lokalizację szkoły. Pozycja ucznia, ze względu na osiągnięty wynik w populacji piszących, została przedstawiona na skali standardowej dziewiątki, zwanej też skalą staninową (tabela 5.). Skalę staninową otrzymujemy poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów¹⁰. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jakie wyniki uzyskali wszyscy uczniowie przystępujący do sprawdzianu w danym roku.

⁹ W tym 45 laureatów/ finalistów.

¹⁰ Pierwszy przedział to 4% populacji uczniów z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% uczniów z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **nиж średnim**, piąty – 20% uczniów z wynikiem **średnim**, szósty – 17% uczniów z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim** i ostatni, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**.

Tabela 4. Wyniki uczniów ogółem i z podziałem na płeć

Wskaźniki	Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
Liczba uczniów	51 486	23 513	27 973
Łatwość zestawu	0,62	0,64	0,60
Liczba punktów za sprawdzian	40		
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	33	28	33
Wynik środkowy (mediana - Me)	25	26	24
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	24,86 ¹¹	25,77	24,10
Odchylenie standardowe	8,63	8,35	8,79
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	40	40	40
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	1	0
Rozstęp	40	39	40

Tabela 5. Wyniki uczniów na znormalizowanej skali staninowej

Przedziały punktowe wyznaczone dla kraju	Stanin	Teoretyczny % wyników	Opis wyniku	W województwie śląskim		
				Ogół %	Dziewczęta %	Chłopcy %
0 - 9	1	4%	najniższy	4,45	3,01	5,65
10 - 13	2	7%	bardzo niski	6,99	5,85	7,95
14 - 18	3	12%	niski	13,90	12,61	14,98
19 - 23	4	17%	niżej średniego	17,69	17,49	17,86
24 - 29	5	20%	średni	22,65	23,42	22,00
30 - 33	6	17%	wyżej średniego	14,90	15,61	14,30
34 - 36	7	12%	wysoki	10,83	11,86	9,97
37 - 38	8	7%	bardzo wysoki	5,81	6,89	4,89
39 - 40	9	4%	najwyższy	2,79	3,25	2,41

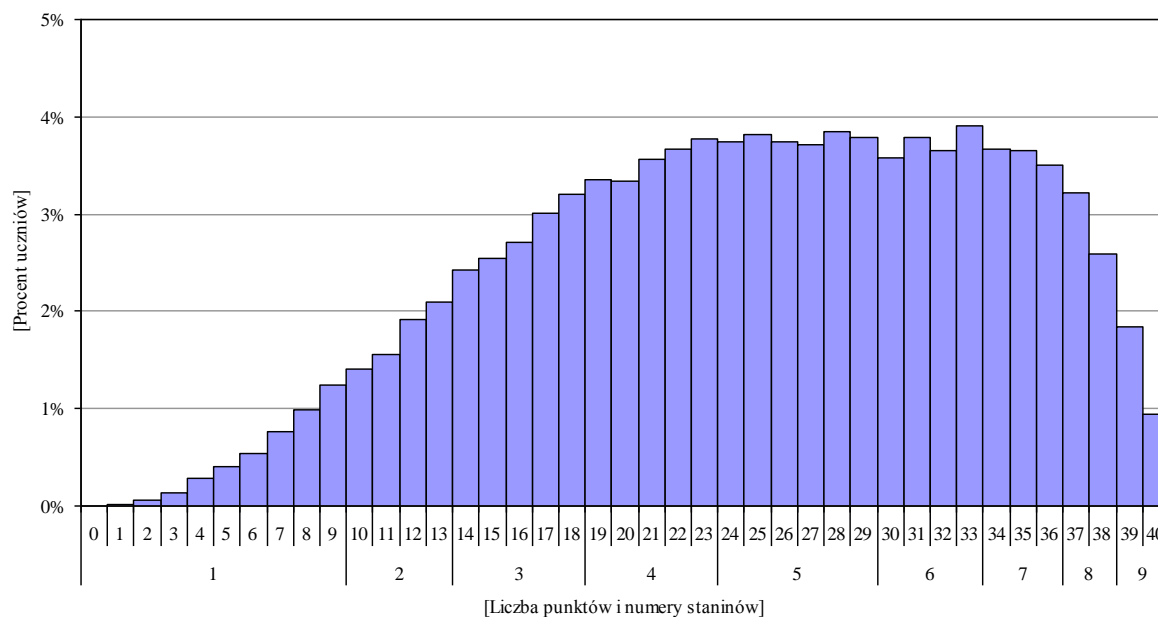
Jak widać w tabeli 4. dziewczęta osiągnęły nieco wyższy (o 1,67 punktu) wynik średni niż chłopcy. Porównując wartości wskaźników statystycznych obliczonych dla dziewcząt i dla chłopców piszących sprawdzian, możemy się dodatkowo posłużyć współczynnikiem zmienności. W przypadku populacji dziewcząt przyjmuje on wartość 32%, a w przypadku chłopców – 36%. Wynika z tego, że relatywne zróżnicowanie w stosunku do średniej jest niewielkie w przypadku obu wyodrębnionych populacji (chłopców i dziewcząt piszących sprawdzian). Zróżnicowanie wyników sprawdzianu w obu populacjach jest więc podobne.

Wskaźnik łatwości dla całego zestawu wyniósł 0,62¹². Możemy zatem stwierdzić, że zestaw zadań egzaminacyjnych był dla piszących *umiarkowanie trudny* (por. tabela 1.).

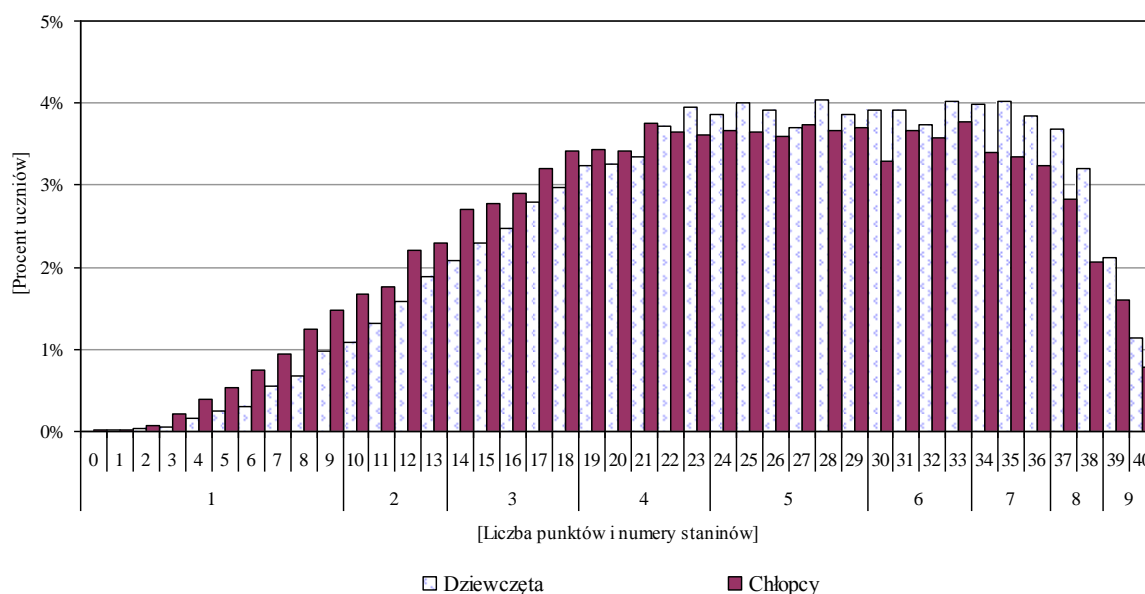
¹¹ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących sprawdzian w kraju wyniosła 25,3 punktu.

¹² Wskaźnik łatwości dla ogółu piszących sprawdzian w kraju wyniósł 0,63.

Wykres 1. Rozkład wyników uzyskanych przez ogół uczniów

Wykres 2. Rozkład wyników uzyskanych przez dziewczęta i chłopców

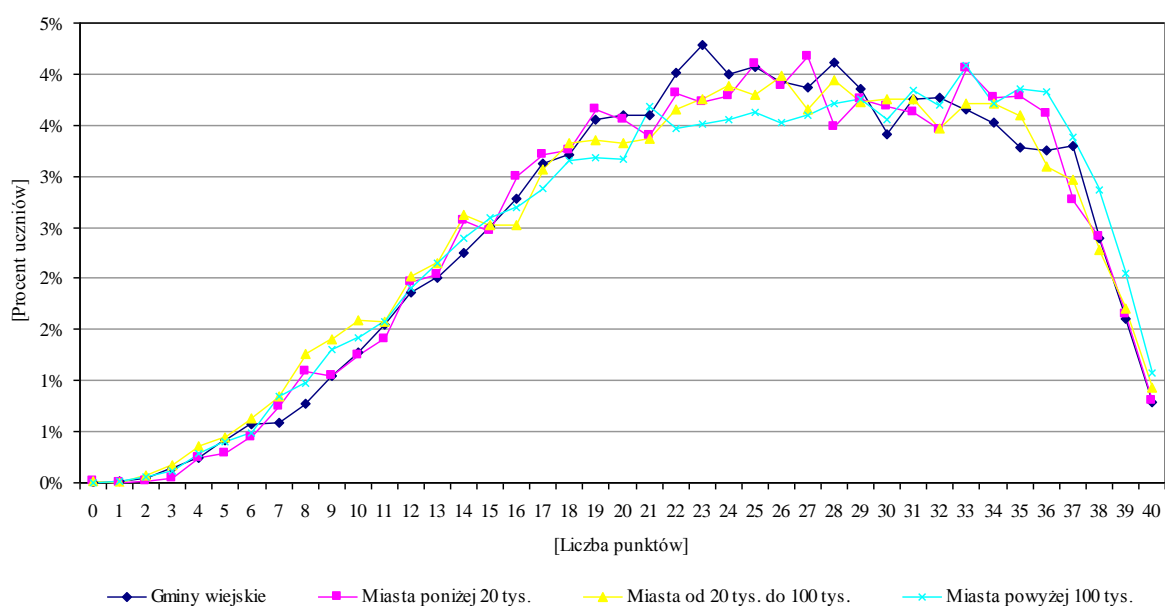
Najwyższy wynik (40 punktów) uzyskało na sprawdzianie 490 uczniów. Częściej osiągały go dziewczęta ¹³ niż chłopcy. Jedynie dwóch uczniów w województwie śląskim otrzymało 0 punktów.

¹³ 40 punktów uzyskało 268 dziewcząt (1,14%).

Tabela 6. Wyniki uczniów a położenie szkoły

Wskaźniki	Gminy wiejskie	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
Liczba uczniów	12 573	4 485	10 890	23 538
Łatwość zestawu	0,62	0,62	0,61	0,63
Liczba punktów za sprawdzian	40			
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	23	27	26	33
Wynik środkowy (mediana - Me)	25	25	25	26
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	24,81	24,83	24,51	25,06
Odchylenie standardowe	8,39	8,44	8,70	8,76
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	40	40	40	40
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	1	0	0	1

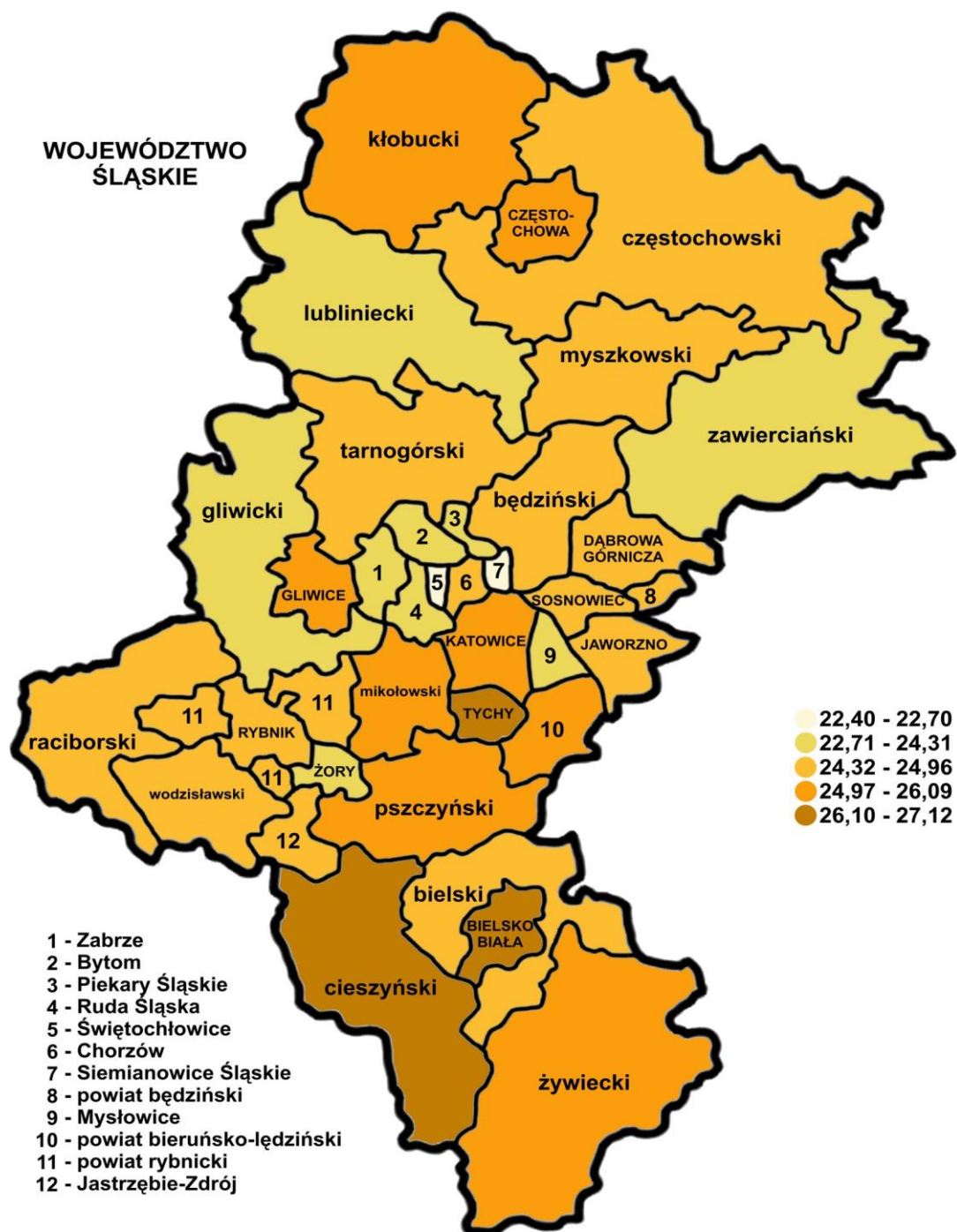
Wykres 3. Rozkład wyników uzyskanych przez uczniów z gmin wiejskich i miast

Z analizy tabeli 6. i wykresu 3. wynika, że województwo śląskie jest jednolite pod względem poziomu opanowania badanych na sprawdzianie umiejętności w odniesieniu do lokalizacji szkoły. Wskaźnik łatwości dla zestawu egzaminacyjnego, w ramach przyjętych kategorii, przyjął wartości od 0,61 do 0,63. Nieznacznie lepsze wyniki uzyskali uczniowie uczęszczający do szkół zlokalizowanych w dużych miastach (powyżej 100 tys. mieszkańców). Tendencja ta utrzymuje się od 2002 r. W dużych miastach najwyższą liczbę punktów (40) uzyskało 254 uczniów.

3.3. Wyniki sprawdzianu w powiatach

Zamieszczona poniżej mapa konturowa województwa śląskiego pokazuje terytorialne zróżnicowanie (w poszczególnych powiatach) wyników sprawdzianu.

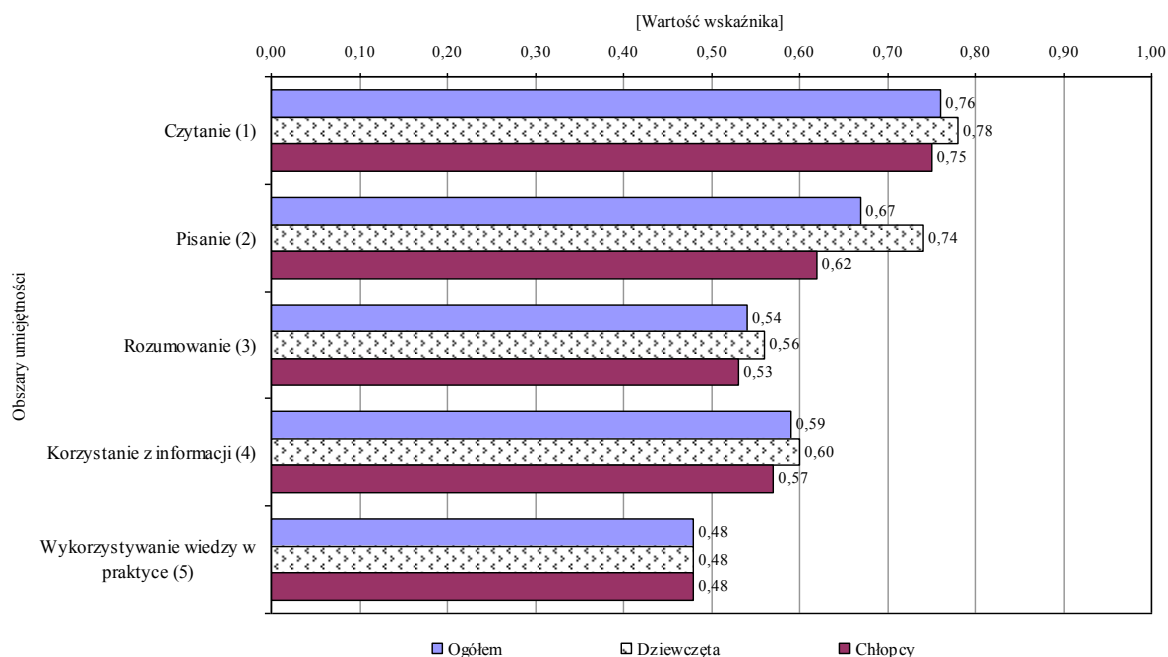

Średnie wyniki sprawdzianu w poszczególnych powiatach województwa śląskiego wykazują niewielkie zróżnicowanie (od 22,40 do 27,12 punktu). W celu uporządkowania tych wyników zastosowano pięciostopniową skalę znormalizowaną: średnie wyniki powiatów zostały uporządkowane rosnąco i podzielone na 5 grup zgodnie z zasadą – I grupa to 7% powiatów z najniższą średnią, II grupa - 24%, III - 38%, IV - 24%, V - 7% powiatów. Z uwagi na bardzo małe zróżnicowanie nie należy przeceniać pozycji powiatu na skali.

3.4. Wyniki dotyczące obszarów umiejętności

Dla ogółu uczniów *łatwe* okazały się umiejętności z zakresu **czytania**, *umiarkowanie trudne* okazały się umiejętności z zakresu **pisania**, **rozumowania** i **korzystania z informacji**, natomiast *trudne* okazało się **wykorzystywanie wiedzy w praktyce**. Dziewczeta umiejętności związane z **pisaniem** opanowały znacznie lepiej niż chłopcy. Dla dziewcząt ten obszar okazał się *łatwy*.

Wykres 4. Łatwość w obszarach umiejętności dla ogółu uczniów oraz dla dziewcząt i chłopców

W przypadku wartości wskaźnika obliczanego dla uczniów ze względu na lokalizację szkół, różnice pomiędzy kategoriami nie przekraczały 0,02 w obrębie danego obszaru.

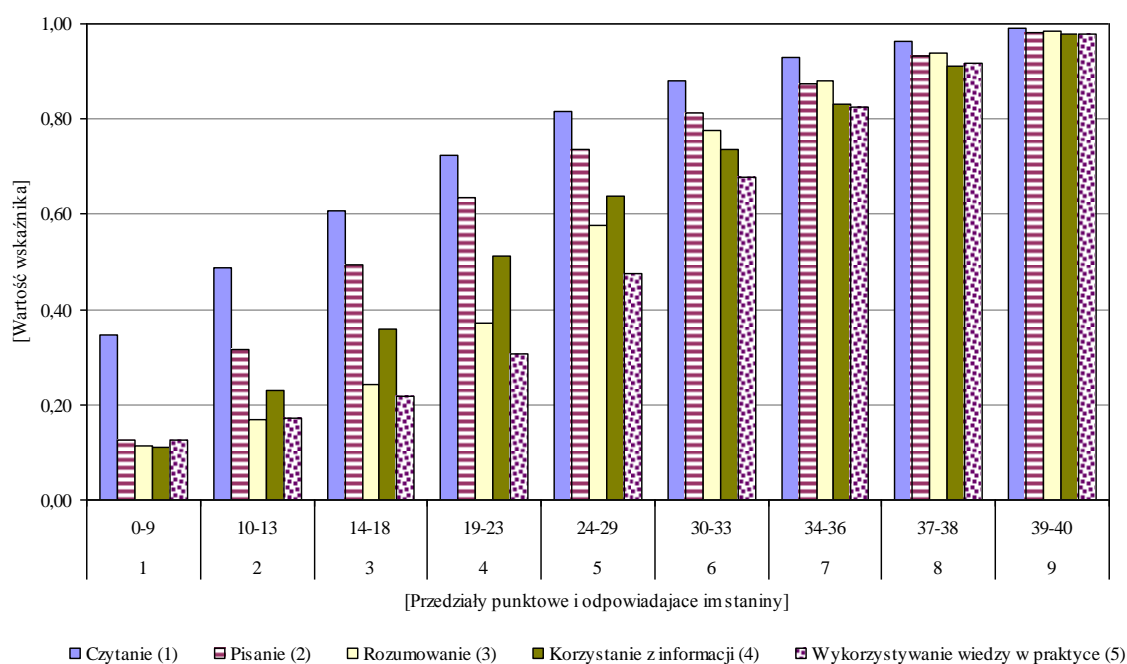
Przeprowadziliśmy analizę stopnia opanowania przez uczniów umiejętności z zakresu poszczególnych obszarów umiejętności w zależności od wartości wyniku uzyskanego przez nich na sprawdzianie. Wyniki podane zostały w skali staninowej. W tabeli 7. i na wykresie 5. przedstawiamy wskaźniki łatwości obszarów umiejętności obliczone oddzielnie dla każdej grupy uczniów. W tabeli 7. zaznaczone pola wskazują te grupy uczniów, których osiągnięcia są co najmniej zadowalające (wartość wskaźnika łatwości nie jest niższa niż 0,70).

Z tabeli 7. odczytujemy więc, że dla grupy uczniów z wynikiem średnim (stanin 5.) sprawdzane umiejętności są: *łatwe* w zakresie **czytania** i **pisania**, *umiarkowanie trudne* w zakresie **rozumowania**, **korzystania z informacji** oraz *trudne* w zakresie **wykorzystywania wiedzy w praktyce**. Dla uczniów, których wynik sprawdzianu jest bardzo wysoki i najwyższy, sprawdzane umiejętności z zakresu wszystkich standardów okazały się *bardzo łatwe*.

Tabela 7. Łatwość sprawdzianu i obszarów umiejętności w poszczególnych przedziałach staninowych dla uczniów województwa śląskiego

Opis wyniku	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średniego	średni	wyżej średniego	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy
Skala staninowa	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Przedziały punktowe wyznaczone dla kraju	0 - 9	10 - 13	14 - 18	19 - 23	24 - 29	20 - 33	34 - 36	37 - 38	39 - 40
Ogółem	0,18	0,29	0,40	0,53	0,66	0,79	0,87	0,94	0,98
Czytanie (1)	0,35	0,49	0,61	0,72	0,82	0,88	0,93	0,96	0,99
Pisanie (2)	0,13	0,31	0,49	0,63	0,74	0,81	0,87	0,93	0,98
Rozumowanie (3)	0,11	0,17	0,24	0,37	0,58	0,78	0,88	0,94	0,98
Korzystanie z informacji (4)	0,11	0,23	0,36	0,51	0,64	0,74	0,83	0,91	0,98
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)	0,13	0,17	0,22	0,31	0,47	0,68	0,83	0,92	0,98

Wykres 5. Łatwość obszarów umiejętności w poszczególnych przedziałach staninowych dla uczniów województwa śląskiego

Szczegółowe informacje o stopniu opanowania poszczególnych obszarów umiejętności zawierają kolejno tabele od 8. do 22. i wykresy od 6. do 10.

3.4.1. Czytanie

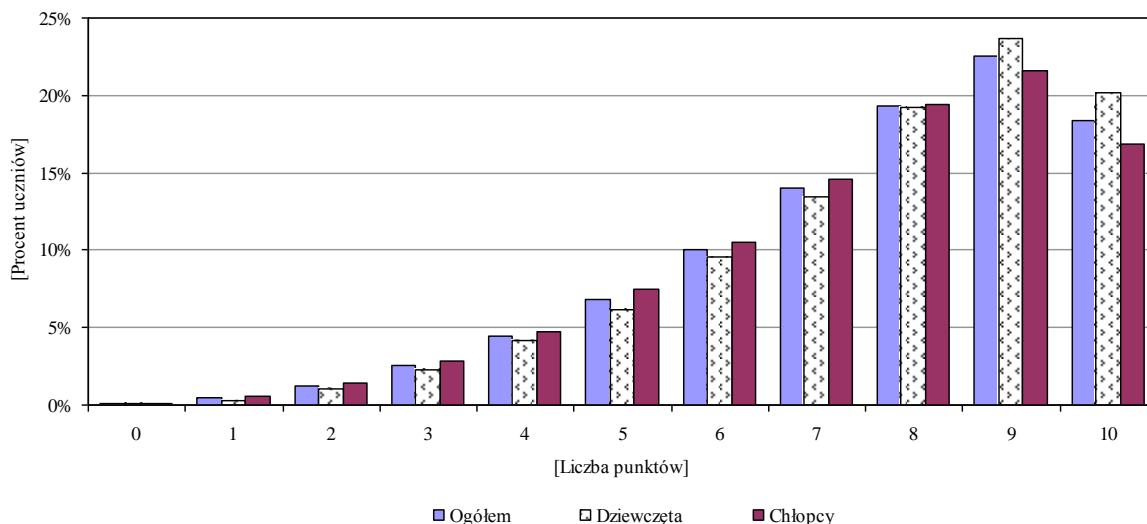
Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **czytania**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 10 punktów. Uczniowie najczęściej uzyskiwali wynik 9 punktów (modalna). Wartość odchylenia standardowego wskazuje na stosunkowo jednolity rozkład wyników w tym obszarze (dla chłopców i dla dziewcząt)¹⁴.

Tabela 8. Wyniki uczniów ogółem i z podziałem na płeć

Wskaźniki	Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
Łatwość obszaru umiejętności	0,76	0,78	0,75
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	9	9	9
Wynik środkowy (mediana - Me)	8	8	8
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	7,63 ¹⁵	7,76	7,51
Odchylenie standardowe	2,01	1,96	2,05
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10	10	10
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0

Warto zwrócić uwagę na wysoką wartość mediany (8 punktów dla ogółu zdających). Oznacza to, że połowa zdających co najmniej uzyskała 8 i więcej punktów na 10 możliwych w ramach tego standardu¹⁶. Maksymalny wynik w tym standardzie uzyskało 9 453 (18,4%) uczniów, 0 punktów – 45 (0,09%).

Wykres 6. Rozkład punktów

¹⁴ Współczynnik zmienności dla obszaru **czytanie** (1) dla ogółu wyniósł 26%, dla dziewcząt – 25%, dla chłopców – 27%.

¹⁵ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 7,7.

¹⁶ 8 i więcej punktów w ramach tego obszaru otrzymało 31 012 (60,2%) piszących.

Tabela 9. Wyniki uczniów ze względu na lokalizację

Wskaźniki	Gminy wiejskie	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
Łatwość obszaru umiejętności	0,76	0,76	0,76	0,77
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	9	9	9	9
Wynik środkowy (mediana - Me)	8	8	8	8
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	7,62	7,61	7,57	7,66
Odchylenie standardowe	2,00	1,98	2,03	2,01
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10	10	10	10
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0

Tabela 10. Łatwość czynności

Sprawdzane umiejętności Uczeń:	Obszar umiejętności	Numery zadań	Wartość wskaźnika		
			Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
odczytuje różne teksty kultury	1.1.	1, 2, 3, 5, 6, 10	0,79	0,80	0,78
posługuje się czynnie terminami	1.2.	11	0,83	0,86	0,81
odczytuje dane z tabeli/ mapy	1.4.	12, 13, 17	0,69	0,70	0,68

Na łatwość zadań z zakresu **czytania** możemy również spojrzeć przez pryzmat sprawdzanych umiejętności. Jak widać w tabeli 10., dla szóstoklasistów, piszących sprawdzian w 2006 roku, najłatwiejsze było **odczytywanie danych (z tabeli, mapy)**. Natomiast nieco trudniejsze okazało się **czynne posługiwanie się terminami**.

3.4.2. Pisanie

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **pisania**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 10 punktów. Uczniowie najczęściej uzyskiwali 8 punktów (modalna). Wartość odchylenia standardowego wskazuje na rozproszenie wyników większe niż w przypadku umiejętności z obszaru pierwszego¹⁷ (szczególnie w przypadku chłopców). **Pisanie** okazało się trudniejsze dla uczniów niż **czytanie** – stąd mniejsza jednolitość uzyskanych wyników.

¹⁷ Współczynnik zmienności dla obszaru **pisania** (2) dla ogółu wyniósł 40%, dla dziewcząt – 32%, dla chłopców – 45%.

Tabela 11. Wyniki uczniów ogółem i z podziałem na płeć

Wskaźniki	Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
Łatwość obszaru umiejętności	0,67	0,74	0,62
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	8	9	8
Wynik środkowy (mediana - Me)	7	8	7
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	6,72 ¹⁸	7,36	6,19
Odchylenie standardowe	2,70	2,40	2,82
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10	10	10
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0

Wartość mediany dla ogółu populacji zdających wskazuje, że co najmniej połowa uczniów uzyskała wynik 7 i więcej punktów w tym obszarze¹⁹. Maksymalny wynik uzyskało 6 662 (12,94%) uczniów, 0 punktów – 2 516 (4,89%).

Wykres 7. Rozkład punktów

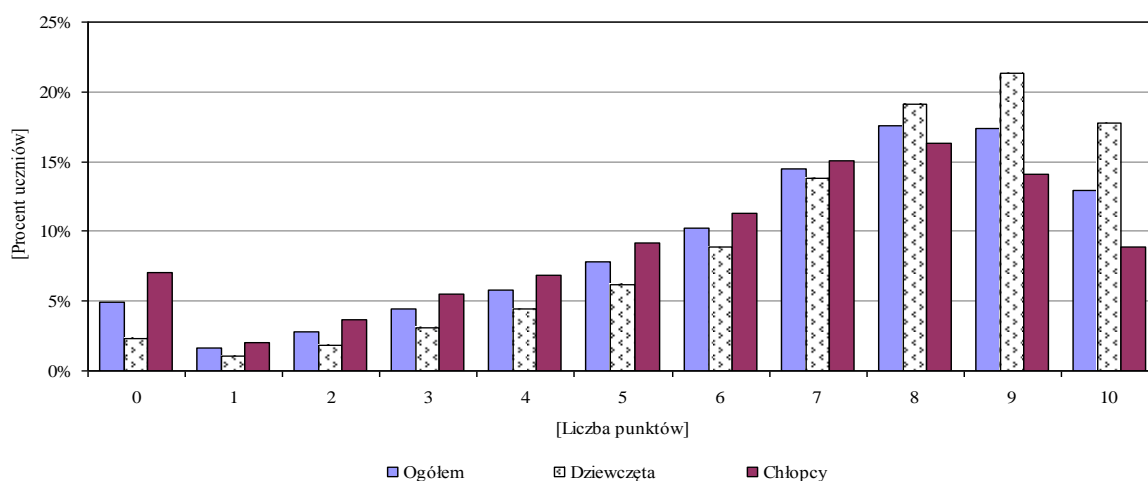

Tabela 12. Wyniki uczniów ze względu na lokalizację

Wskaźniki	Gminy wiejskie	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
Łatwość obszaru umiejętności	0,68	0,68	0,66	0,67
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	8	8	8	9
Wynik środkowy (mediana - Me)	7	7	7	7
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	6,77	6,79	6,61	6,74
Odchylenie standardowe	2,63	2,66	2,76	2,71
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10	10	10	10
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0

¹⁸ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 6,9.

¹⁹ 7 i więcej punktów w ramach tego obszaru otrzymało 32 159 (62,46%) piszących.

Tabela 13. Łatwość czynności

Sprawdzane umiejętności Uczeń:	Obszar umiejętności	Numery zadań	Wartość wskaźnika		
			Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
pisze na temat i zgodnie z celem	2.1.	25.I, 25.II, 25.III	0,87	0,90	0,83
buduje tekst poprawny kompozycyjnie około strony formatu A4, celowo stosując środki językowe i przestrzegając norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych	2.3.	25.IV, 25.V, 25.VI, 25.VII, 25.VIII	0,62	0,70	0,56
dba o układ graficzny zapisu	2.5.	25.IX	0,40	0,47	0,34

Analizując czynności, sprawdzane w ramach tego obszaru (tabela 13.), możemy stwierdzić, że dla szóstoklasistów, piszących sprawdzian w 2006 roku, najłatwiejsze było **pisanie na temat i zgodnie z celem**, natomiast największej trudności zdającym sprawił **układ graficzny zapisu**.

3.4.3. Rozumowanie

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **rozumowania**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów. Uczniowie najczęściej uzyskiwali 7 punktów (modalna). Wartość odchylenia standardowego wskazuje na średnie rozproszenie wyników w tym obszarze²⁰.

Tabela 14. Wyniki uczniów ogółem i z podziałem na płeć

Wskaźniki	Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
Łatwość obszaru umiejętności	0,54	0,56	0,53
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	7	7	7
Wynik środkowy (mediana - Me)	4	5	4
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	4,32 ²¹	4,44	4,22
Odchylenie standardowe	2,45	2,44	2,45
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	8	8	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0

Zadania reprezentujące ten obszar były dla uczniów trudniejsze niż zadania z zakresu **czytania i pisania**. Maksymalny wynik uzyskało 5 883 (11,43%) uczniów, 0 punktów – 2 615 (5,08 %). Zwracając uwagę na wartość mediany, widzimy, że co najmniej połowa ogółu piszących sprawdzian otrzymała w ramach tego obszaru 4 i więcej punktów²².

²⁰ Współczynnik zmienności dla obszaru **rozumowanie** dla ogółu wyniósł 57%, dla dziewcząt – 55%, dla chłopców – 58%.

²¹ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 4,5.

²² 4 i więcej punktów w ramach tego obszaru otrzymało 30 571 piszących (59,38%).

Wykres 8. Rozkład punktów

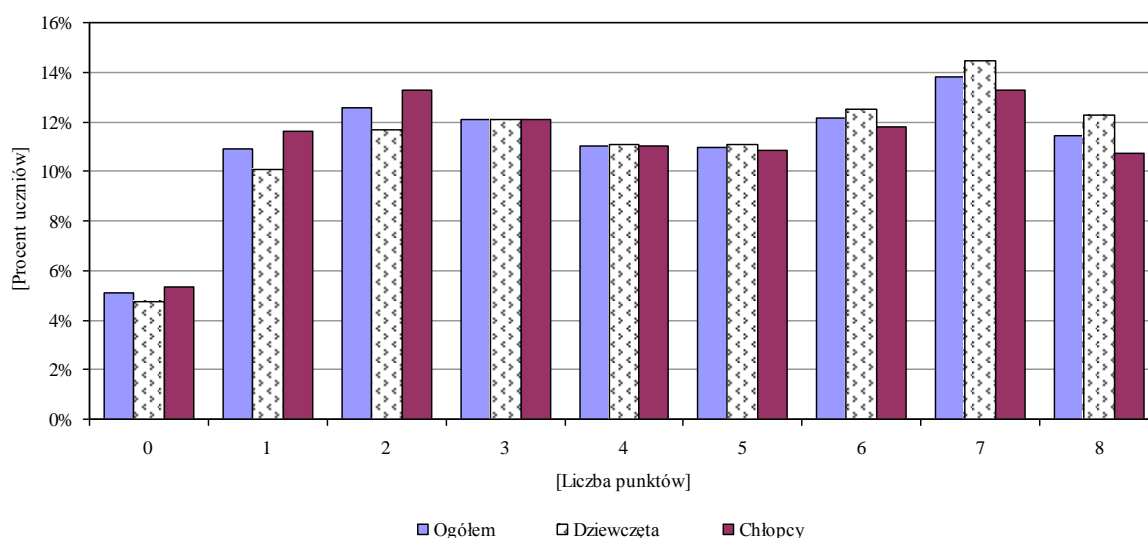

Tabela 15. Wyniki uczniów ze względu na lokalizację

Wskaźniki	Gminy wiejskie	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
Łatwość obszaru umiejętności	0,54	0,54	0,53	0,55
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	7	7	7	7
Wynik środkowy (mediana - Me)	4	4	4	4
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	4,33	4,30	4,21	4,37
Odchylenie standardowe	2,39	2,39	2,44	2,49
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	8	8	8	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0

Tabela 16. Łatwość czynności

Sprawdzane czynności Uczeń:	Obszar umiejętności	Numery zadań	Wartość wskaźnika		
			Ogółem	Dziewczeta	Chłopcy
umieszcza datę w przedziale czasowym	3.1.	7	0,68	0,70	0,66
opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego	3.5.	14	0,57	0,57	0,57
rozpoznaje własności figur geometrycznych	3.6.	8, 9	0,53	0,54	0,53
ustala sposób rozwiązywania zadania	3.8.	21.I, 21.III, 21.IV	0,50	0,53	0,47
sprawdza wyniki z warunkami zadania	3.9.	16	0,52	0,50	0,53

Jak widać w tabeli 16., dla szóstoklasistów piszących sprawdzian w 2006 roku, sprawdzane czynności okazały się *umiarkowanie trudne*. Najłatwiejszą z nich okazało się **umieszczanie daty w przedziale czasowym** (dla dziewcząt była ona *łatwa*).

3.4.4. Korzystanie z informacji

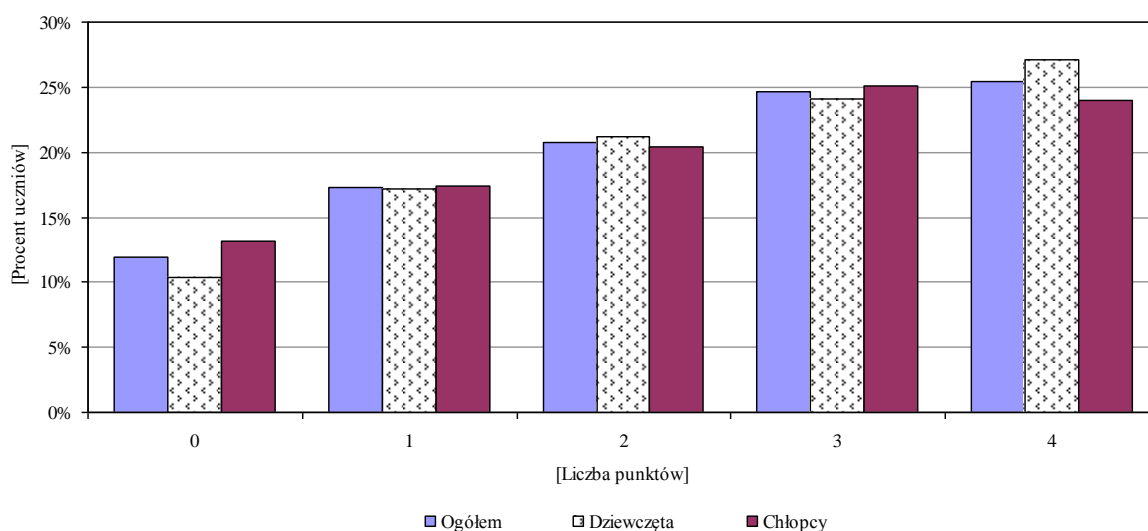
Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu **korzystania z informacji**, zdający mógł otrzymać maksymalnie 4 punkty. Tyle wynosił także najczęściej uzyskiwany przez ogół wynik (modalna). Wartość współczynnika zmienności w tym obszarze wskazuje na podobne rozproszenie wyników, jak w przypadku obszaru dotyczącego **rozumowania**²³.

Tabela 17. Wyniki uczniów ogółem i z podziałem na płeć

Wskaźniki	Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
Łatwość obszaru umiejętności	0,59	0,60	0,57
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	4	4	3
Wynik środkowy (mediana - Me)	3	3	2
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	2,34 ²⁴	2,40	2,29
Odchylenie standardowe	1,34	1,32	1,35
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	4	4	4
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0

W przypadku tego obszaru mediana przyjmuje wartość wynoszącą 3 punkty – oznacza to, że co najmniej połowa zdających szóstoklasistów otrzymała za ten obszar 3 i więcej punktów²⁵. Maksymalny wynik (4 punkty) w tym obszarze uzyskało 13 078 (25,4%) uczniów, 0 punktów – 6 126 (11,9%).

Wykres 9. Rozkład punktów

²³ Współczynnik zmienności dla obszaru **korzystanie z informacji** dla ogółu wyniósł 57%, dla dziewcząt – 55%, dla chłopców – 59%.

²⁴ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 2,4.

²⁵ 3 punkty i więcej w ramach tego obszaru otrzymało 25 769 piszących (50,05%).

Tabela 18. Wyniki uczniów ze względu na lokalizację

Wskaźniki	Gminy wiejskie	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
Łatwość obszaru umiejętności	0,59	0,59	0,58	0,59
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	3	4	4	4
Wynik środkowy (mediana - Me)	2	3	2	3
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	2,34	2,36	2,32	2,35
Odchylenie standardowe	1,33	1,34	1,34	1,34
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	4	4	4	4
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0

Tabela 19. Łatwość czynności

Sprawdzana czynność Uczeń:	Obszar umiejętności	Numery zadań	Wartość wskaźnika		
			Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
posługuje się źródłem informacji i wskazuje jego źródło.	4.1.	22, 23, 24	0,59	0,60	0,57

Czynność sprawdzana w tym obszarze okazała się dla piszących *umiarkowanie trudna*.

3.4.5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Za rozwiązanie zadań, sprawdzających opanowanie umiejętności z zakresu wykorzystania wiedzy w praktyce, zdający mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów. Najczęściej uzyskiwany wynik (modalna) wynosił 2 punkty.

Tabela 20. Wyniki uczniów ogółem i z podziałem na płeć

Wskaźniki	Ogółem	Dziewczęta	Chłopcy
Łatwość obszaru umiejętności	0,48	0,48	0,48
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	2	2	2
Wynik środkowy (mediana - Me)	4	4	4
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	3,85 ²⁶	3,81	3,88
Odchylenie standardowe	2,35	2,37	2,34
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	8	8	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0

W przypadku tego obszaru mediana przyjmuje wartość wynoszącą 4 punkty – oznacza to, że co najmniej połowa zdających szóstoklasistów otrzymała za ten obszar 4 i więcej punktów²⁷.

Wartość współczynnika zmienności²⁸ wskazuje, że w tym obszarze rozproszenie wyników było największe. Maksymalny wynik w tym obszarze uzyskało 4 252 (8,26%) uczniów, 0 punktów – 2 907 (5,65%).

²⁶ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 3,9.

²⁷ 4 punkty i więcej w ramach tego obszaru otrzymało 26 237 piszących (50,96%).

²⁸ Współczynnik zmienności w przypadku **wykorzystywania wiedzy w praktyce** dla ogółu wyniósł 61%, dla dziewcząt – 62%, dla chłopców – 60%.

Wykres 10. Rozkład punktów

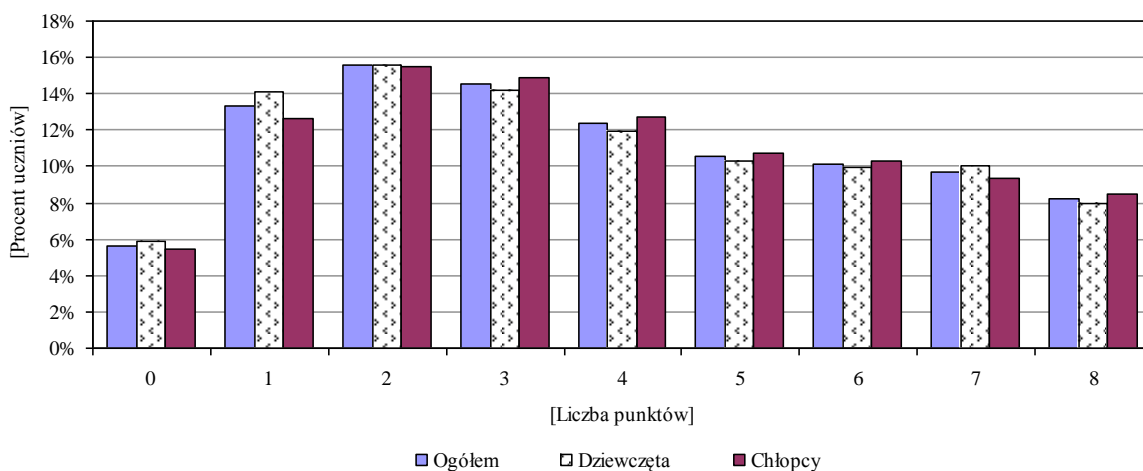

Tabela 21. Wyniki uczniów ze względu na lokalizację

Wskaźniki	Gminy wiejskie	Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców	Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców	Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
Łatwość obszaru umiejętności	0,47	0,47	0,47	0,49
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	2	2	2	2
Wynik środkowy (mediana - Me)	3	3	4	4
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	3,75	3,77	3,80	3,94
Odchylenie standardowe	2,33	2,33	2,33	2,38
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	8	8	8	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0

Tabela 22. Łatwość czynności

Sprawdzane czynności Uczeń:	Obszar umiejętności	Numery zadań	Wartość wskaźnika		
			Ogółem	Dziewczeta	Chłopcy
wykonuje obliczenia dotyczące temperatury, długości, czasu, powierzchni	5.3	4, 18, 20, 21.II, 21.V, 21.VI	0,46	0,46	0,46
wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb	5.5	15, 19	0,54	0,54	0,55

Jak widać w tabeli 22., *umiarkowanie trudne* dla zdających okazało się **wykorzystanie w sytuacji praktycznej własności liczb**, a *trudne* – **wykonywanie obliczeń dotyczących temperatury, długości, czasu, powierzchni**.

Analizując powyższe wykresy i tabele, można zauważyć, że w zakresie obszarów: 1., 2., 3. i 4. dziewczęta uzyskiwały nieco wyższe wyniki niż chłopcy. Największa różnica między osiągnięciami dziewcząt i chłopców występuje w zakresie **pisania**. Dziewczęta częściej niż chłopcy uzyskiwały w zakresie tego obszaru 8, 9 i 10 punktów. Dla obszaru 5. (**wykorzystywanie wiedzy w praktyce**) wskaźniki statystyczne dla dziewcząt i chłopców są bardzo zbliżone. Chłopcy, nieco lepiej niż dziewczęta, opanowali **wykorzystanie własności liczb w sytuacjach praktycznych**.

Różnice w osiągnięciach uczniów ze względu na lokalizację szkoły są minimalne, brak jest tu jakiejś stałej zależności.

3.5. Wyniki dotyczące zadań

W niniejszym rozdziale przedstawiamy tabelę z informacją o czynnościach sprawdzanych kolejnymi zadaniami zestawu egzaminacyjnego, wykresy, ilustrujące łatwość zadań egzaminacyjnych, a także tabele, w których uporządkowano zadania ze względu na ich poziom opanowania. Zamieszczone poniżej dane pozwalają na oszacowanie tego, co dla uczniów było łatwe, a co trudne, co zostało opanowane przez nich słabiej, a co dobrze i bardzo dobrze.

Tabela 23. Łatwość czynności badanych zadaniami dla ogółu uczniów

Numer zadania	Obszar umiejętności	Sprawdzone czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika	Liczba punktów	Typ zadania
1.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (przetwarza informacje zawarte w tekście popularnonaukowym)	0,90	1	WW
2.	1.1	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informacje z tekstu popularnonaukowego)	0,84	1	WW
3.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście popularnonaukowym)	0,78	1	WW
4.	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące temperatury (oblicza różnicę temperatur)	0,47	1	WW
5.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (wyjaśnia znaczenie słowa użytego w tekście)	0,82	1	WW
6.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (rozumie zależności między wydarzeniami i procesami opisanymi w tekście)	0,81	1	WW
7.	3.1.	umieszcza datę w przedziale czasowym (określa wiek)	0,68	1	WW
8.	3.6.	rozpoznaje własności figur geometrycznych (rozpoznaje osie symetrii figury geometrycznej)	0,45	1	WW
9.	3.6.	rozpoznaje własności figur geometrycznych (rozpoznaje kąty)	0,61	1	WW
10.	1.1.	odczytuje tekst poetycki (odczytuje przenośny sposób obrazowania w wierszu)	0,57	1	WW
11.	1.2.	posługuje się czynnie terminami (rozpoznaje rymujące się wersy)	0,83	1	WW
12.	1.4.	odczytuje dane z tabeli i odpowiada na proste pytania z nimi związane (porównuje podane w tabeli ceny produktów)	0,85	1	WW
13.	1.4.	odczytuje dane z tabeli (odczytuje cenę najtańszego produktu w opakowaniu odpowiedniej wielkości)	0,56	1	WW
14.	3.5.	opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego (wskazuje wyrażenie arytmetyczne prowadzące do obliczenia różnicy kosztów)	0,57	1	WW
15.	5.5.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (oblicza, ile razy jedna wielkość mieści się w drugiej)	0,61	1	WW
16.	3.9.	sprawdza wyniki z warunkami zadania (sprawdza, która z podanych odpowiedzi spełnia warunki określone w zadaniu)	0,52	1	WW
17.	1.4.	odczytuje dane z mapy (odczytuje kierunek geograficzny)	0,66	1	WW

Numer zadania		Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
18.		5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące długości (oblicza odległość, posługując się skalą planu)	0,54		1	WW
19.		5.5.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (podaje najmniejszą liczbę całkowitą spełniającą warunek z zadania)	0,47		1	WW
20.		5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące czasu (wyznacza czas zakończenia pracy)	0,68		1	WW
21.	21.I	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (zapisuje działanie prowadzące do obliczenia powierzchni działki)	0,43	0,48	1	RO
	21.II	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza powierzchnię działki)		0,39	1	
	21.III	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (zapisuje wyrażenia prowadzące do wyznaczenia procentu danej wielkości)		0,56	1	
	21.IV	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (ustala sposób obliczenia części działki)		0,44	1	
	21.V	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (wykonuje obliczenia procentowe dotyczące powierzchni)		0,35	1	
	21.VI	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza różnicę powierzchni)		0,33	1	
22.		4.1.	posługuje się źródłem informacji (korzysta z informacji zawartych w ulotce z ofertą muzeum)	0,58		2	KO
23.		4.1.	posługuje się źródłem informacji (korzysta z informacji zawartych w ulotce z ofertą muzeum)	0,59		1	KO
24.		4.1.	wskazuje źródło informacji (określa rodzaj słownika, w którym z zasady podaje się i znaczenie, i pochodzenie wyrazu)	0,58		1	KO
25. ²⁹	25.I	2.1.	pisze na temat (podejmuje realizację tematu)	0,67 ³⁰	0,92	1	RO
	25.II	2.1.	pisze na temat i zgodnie z celem (pisze na temat i rozwija treść wypracowania zgodnie z poleceniem)		0,81	1	
	25.III	2.1.	pisze na temat i zgodnie z celem (pisze na temat i rozwija treść wypracowania zgodnie z poleceniem)		0,86	1	
	25.IV	2.3.	buduje tekst poprawny kompozycyjnie około strony formatu A4 (buduje spójny tekst o określonej długości)		0,81	2	
	25.V	2.3.	celowo stosuje środki językowe (dobiera celowo środki językowe)		0,59	1	
	25.VI	2.3.	przestrzega norm gramatycznych (pisze poprawnie pod względem językowym)		0,42	1	
	25.VII	2.3.	przestrzega norm ortograficznych* (pisze poprawnie pod względem ortograficznym)*		0,62 ³¹	1	
	25.VIII	2.3.	przestrzega norm interpunkcyjnych* (pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym)*		0,48 ³²	1	
	25.IX	2.5.	dba o układ graficzny zapisu (wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą)		0,40	1	

* Kryterium dla uczniów bez dysleksji.

²⁹ Kryteria dla uczniów z dysleksją:

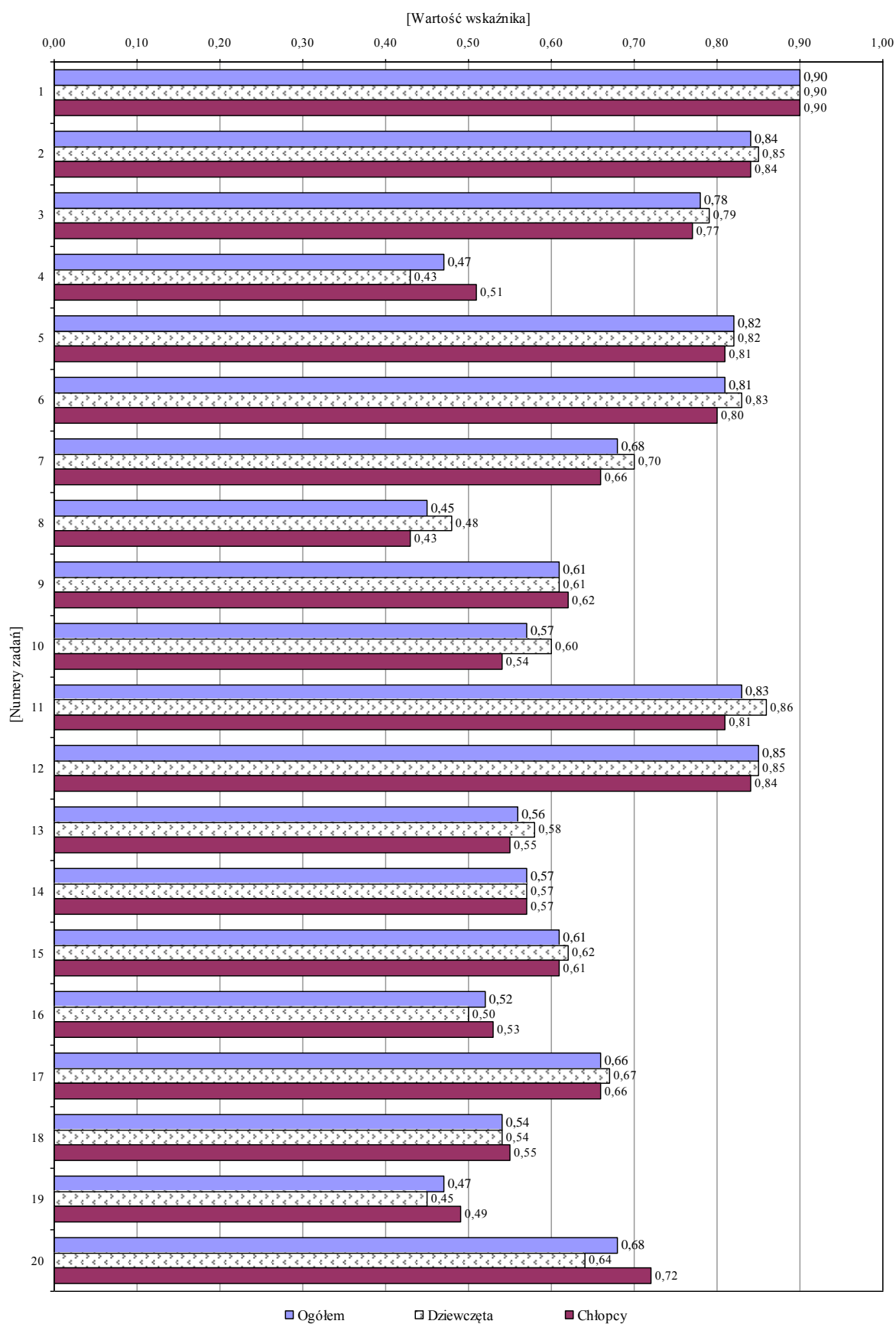
25	25.VII	2.3.	przestrzega norm gramatycznych (zamyka myśli w obrębie zadań)	0,78	1
	25.VIII	2.3.	przestrzega norm ortograficznych i interpunkcyjnych (rozpoczyna zdania wielką literą i kończy kropką)	0,81	1

³⁰ Wartość wskaźnika dla uczniów bez dysleksji wynosi 0,67, a dla uczniów z dysleksją – 0,73.

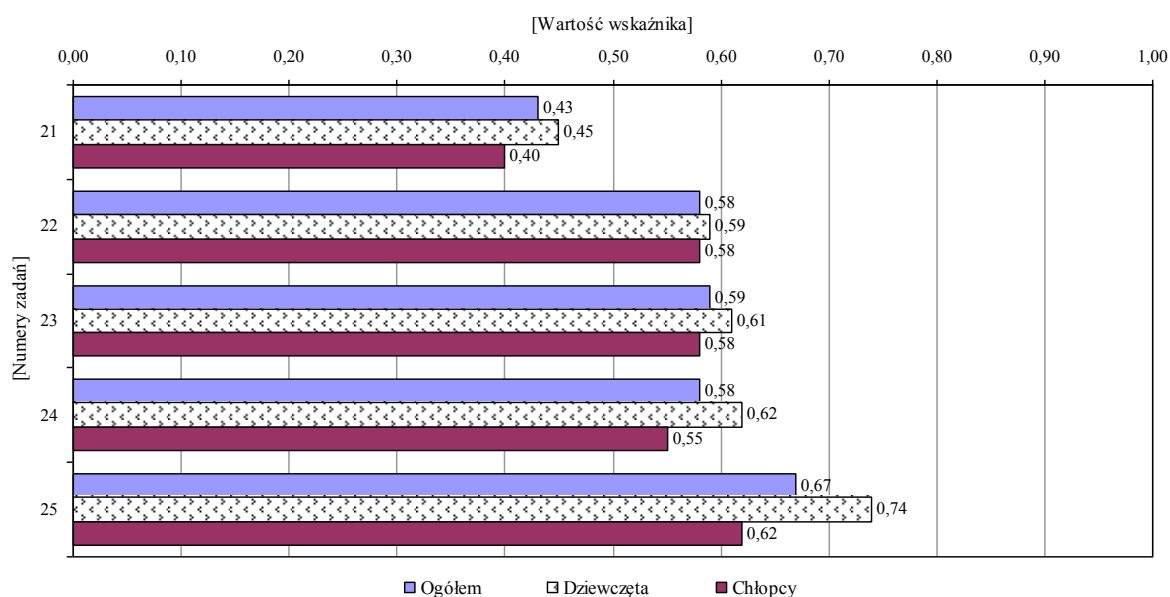
³¹ Wartość wskaźnika dla uczniów bez dysleksji wynosi 0,61.

³² Wartość wskaźnika dla uczniów bez dysleksji wynosi 0,46.

Wykres 11. Łatwość zadań wielokrotnego wyboru dla ogółu uczniów i z podziałem na płeć

Wykres 12. Łatwość zadań otwartych dla ogółu uczniów oraz z podziałem na płeć

Powyższe dwa wykresy przedstawiają wskaźniki łatwości zadań zamkniętych i otwartych, zarówno dla wszystkich uczniów, jak i, dla dziewcząt i chłopców. Z tabeli 23. oraz z wykresów 11 i 12. łatwo odczytać, które zadania sprawiły największe problemy uczniom, a które okazały się dla nich łatwe.

Jak widać na wykresie 11., w przypadku łatwości zadań 1. i 14. nie ma żadnych różnic między chłopcami i dziewczętami. Z wszystkimi zadaniami otwartymi dziewczęta radziły sobie lepiej niż chłopcy. Dla dziewcząt wypracowanie (zadanie 25.) okazało się dużo łatwiejsze niż dla chłopców. Zarówno dla chłopców, jak i dla dziewcząt, *trudne* było wielodziałaniowe zadanie 21. (matematyczne). Łatwiejsze dla chłopców niż dla dziewcząt były przede wszystkim zadania: 4. i 20., ale także 16. i 19.

W tabelach 24. i 25. uporządkowano zadania ze względu na ich łatwość.

Tabela 24. Łatwość zadań dla ogółu uczniów oraz z podziałem na płeć

Wartość wskaźnika		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
		Ogółem				
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	4, 8, 19	7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	2, 3, 5, 6, 11, 12	1
	otwartych	-	21	22, 23, 24, 25	-	-
		Dziewczeta				
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	4, 8, 19	9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	2, 3, 5, 6, 7, 11, 12	1
	otwartych	-	21	22, 23, 24	25	-
		Chłopcy				
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	8, 19	4, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18	2, 3, 5, 6, 11, 12, 20	1
	otwartych	-	21	22, 23, 24, 25	-	-

Tabela 25. Łatwość zadań dla uczniów z gmin wiejskich i miast

Wartość wskaźnika		0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Gminy wiejskie						
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	4, 8, 19	7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	1, 2, 3, 5, 6, 11, 12	-
	otwartych	-	21	22, 23, 24, 25	-	-
Miasta poniżej 20 tys. mieszkańców						
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	4, 8, 19	7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	1, 2, 3, 5, 6, 11, 12	-
	otwartych	-	21	22, 23, 24, 25	-	-
Miasta od 20 do 100 tys. mieszkańców						
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	4, 8, 19	7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	2, 3, 5, 6, 11, 12	1
	otwartych	-	21	22, 23, 24, 25	-	-
Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców						
Numery zadań	wielokrotnego wyboru	-	4, 8, 19	7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18	2, 3, 5, 6, 11, 12, 20	1
	otwartych	-	21	22, 23, 24, 25	-	-

Porównywalnie kształtuje się łatwość zadań w poszczególnych warstwach wyodrębnionych ze względu na lokalizację szkoły.

3.6. Analiza jakościowa zadań

Tekst I / źródło do zadań od 1. do 4./				
<p>Pszczoły to niezwykle owady. Tworzą dobrze zorganizowane społeczeństwo, w którym każdy owad pełni określone funkcje. Żyją w rodzinach, których liczebność zmienia się w zależności od pory roku. Jesienią jedna pszczoła rodzina liczy około 20 tysięcy osobników, wiosną liczba pszczół w rodzinie nieco się zmniejsza, a latem wzrasta do 50 tysięcy i więcej.</p> <p>W obrębie swego gniazda pszczoły utrzymują stale określoną temperaturę i wilgotność odpowiadającą ich potrzebom. Dzięki zapasom pokarmu zgromadzonym w gnieździe mogą przetrwać okres, gdy niska temperatura na zewnątrz uniemożliwia im opuszczenie ula i nie mogą zbierać nektaru z kwitnących roślin.</p> <p>Utarło się w naszym języku powiedzenie <i>pracowity jak pszczołka</i>, a pszczoły stały się symbolem porządku, pilności i pracowitości. Nic dziwnego. Te owady pracują od świtu do nocy nie tylko dla siebie i swej pszczelej rodziny. Zbierając nektar z kwiatów, zapylają rośliny i dzięki temu zwiększają plony. To największy pożytek, jaki mamy z pszczół. Wartościowe jest również wszystko, co wytwarzają: miód, mleczko pszczele, wosk, kit. Nawet ich jad ma dużą wartość leczniczą.</p> <p>Najbardziej znanym produktem wytwarzanym przez pszczoły jest miód nektarowy. Jego odmiany zależą od gatunku roślin, z których kwiatów pszczoła pobrała nektar. Są np. miody akacjowe, wrzosowe, lipowe, gryczane.</p> <p>Miód ma wysoką wartość kaloryczną. Zawiera łatwo przyswajalne cukry, które są wchłaniane do organizmu bez potrzeby ich trawienia.</p> <p>Miód wykazuje działanie bakteriostatyczne, tzn. hamuje rozwój i rozmnażanie się bakterii. W dawnych latach mieszano z miodem różne produkty, by je zakonserwować i zabezpieczyć przed zepsuciem. Od wieków znane są też lecznicze właściwości miodu. Do dziś przeziębień czy stanów zapalnych gardła leczymy wodą z miodem i cytryną.</p> <p>Na podstawie: I. Gumowska <i>Pszczoły i ludzie</i>, J. Guderska <i>W ulu i na kwiatach</i></p>				
Zadanie 1.				
Treść zadania	<p>1. Liczebność pszczelej rodziny</p> <p>A. latem jest mniejsza niż jesienią.</p> <p>B. nie zależy od pory roku.</p> <p>C. wiosną jest największa.</p> <p>D. jesienią jest mniejsza niż latem.</p>			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje tekst popularnonaukowy (1.1.)			
Poprawna odpowiedź	D			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 3,37%	B. 3,73%	C. 2,79%	D. 90%
Komentarz				
<p>90% uczniów potrafiło wskazać poprawną odpowiedź. Zadanie to okazało się dla nich bardzo łatwe. Aby wyszukać właściwą informację, należało najpierw przeczytać uważnie tekst. Składa się on z kilku części wyodrębnionych akapitami. Odpowiedź na pierwsze polecenie znajduje się pierwszym akapicie. Informacja zawarta w zdaniu: <i>Żyją w rodzinach, których liczebność zależy od pór roku</i> wskazuje, że na pewno niepoprawna jest odpowiedź B, mimo to wybierało ją 37% uczniów. Po przeczytaniu ostatniego zdania, uczeń nie powinien mieć wątpliwości, że odpowiedź C jest niepoprawna i należy zakreślić odpowiedź D (jesienią – 20 tysięcy, latem – 50 tysięcy, zatem – jesienią jest w pszczelej rodzinie mniej osobników).</p>				

Zadanie 2.				
Treść zadania	2. Pszczoły przyczyniają się do pomnażania plonów, ponieważ A. wytwarzają różne miody. B. zachowują porządek w ulu. C. zapylają kwitnące rośliny. D. produkują воск, kit i jad.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje tekst popularnonaukowy (1.1.)			
Poprawna odpowiedź	C			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 5,43%	B. 1,97%	C. 84%	D. 8,07%
Komentarz				
<p>Rozwiązanie zadania 2. nie sprawiło uczniom kłopotu. 84% rozwiązujących wskazało poprawną odpowiedź. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi na polecenie drugie, uczeń powinien znaleźć w akapicie trzecim fragment tekstu, w którym zawarte są informacje o działaniu, roli i pracy pszczół. Następnie powinien wyszukać informację, która odnosi się do plonów. Zawarta ona jest w zdaniu: <i>Zbierając nektar z kwiatów, zapylają rośliny i dzięki temu zwiększają plony</i>. Poprawną odpowiedzią jest więc C.</p> <p>Zakreślając niepoprawne odpowiedzi, uczniowie wskazywali efekty pracy pszczół, nie wiążąc ich jednak bezpośrednio z pomnażaniem plonów (odpowiedzi: A, B, D). Spośród nich najatrakcyjniejsza dla uczniów była odpowiedź D.</p>				

Zadanie 3.				
Treść zadania	3. Miód ma własności konserwujące i lecznicze, ponieważ A. powstrzymuje rozwój bakterii. B. jest łatwo strawny. C. powstaje z nektaru różnych roślin. D. jest bardzo kaloryczny.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje tekst popularnonaukowy (1.1.)			
Poprawna odpowiedź	A			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 78%	B. 2,71%	C. 10,00%	D. 9,12%
Komentarz				
<p>Zadanie okazało się dla uczniów łatwe. 78% szóstoklasistów poprawnie wskazało odpowiedź. Wiadomości o miodzie uczeń mógł odnaleźć w akapitach: czwartym, piątym i szóstym. W akapicie czwartym są to informacje o gatunkach miodu, w piątym – o jego wartości, a w ostatnim – o jego właściwościach. Uczeń powinien zastanowić się, dlaczego dodawano miód do różnych produktów i zwrócić uwagę na zdanie: <i>Miód wykazuje działanie bakteriostatyczne, tzn. hamuje rozwój i rozmnażanie się bakterii</i>. Następnie powinien przeczytać proponowane odpowiedzi i odszukać, wśród nich tę, którą sam odnalazł w tekście (odpowiedź A).</p> <p>Uczniowie zakreślali niepoprawne odpowiedzi, wskazując inne właściwości miodu niż zasygnalizowane w poleceniu, np. lecznicze (około 9% uczniów). 10% uczniów podało jako poprawną odpowiedź C, wnioskując, że bakteriobójcze właściwości miodu wiążą się z roślinnym pochodzeniem tego produktu.</p>				

Zadanie 4.				
Treść zadania	4. W zimowy dzień w środku uła było <u>plus</u> 24°C, a na zewnątrz uła <u>minus</u> 17,5°C. W środku uła było wtedy cieplej niż na zewnątrz o A. 6,5°C B. 7,5°C C. 40,5°C D. 41,5°C			
Obszar umiejętności	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce: wykonuje obliczenia dotyczące temperatury (5.3.)			
Poprawna odpowiedź	D			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 30,66%	B. 18,94%	C. 3%	D. 47%
Komentarz				
<p>To zadanie okazało się dla uczniów trudne. Poprawnie rozwiązało je 47% piszących.</p> <p>Wśród odpowiedzi niepoprawnych najbardziej atrakcyjna okazała się odpowiedź A, którą wybrało ponad 30% uczniów. Przyczyną udzielania błędnej odpowiedzi było najprawdopodobniej to, że uczniowie od 24° odejmowali 17,5°, zapominając, że jedna z liczb jest dodatnia, a druga ujemna. Uczeń mógł narysować pionową oś liczbową przypominającą termometr. Zaznaczyć na tej osi obie liczby (temperatury) i obliczyć, jaka jest między nimi różnica, czyli odległość punktów oznaczających daną temperaturę.</p>				

Tekst II/ źródło do zadań od 5. do 7./				
<p>Człowiek hoduje pszczoły i wykorzystuje je od tysięcy lat. Najpierw miało miejsce prymitywne „podkradanie” miodu dzikim pszczolom, gnieźdzącym się w dziuplach wypróchniałych drzew lub w małych jaskiniach czy szczelinach skalnych. Potem rozwinęło się bartnictwo, tzn. hodowla pszczół w barciach, czyli naturalnych lub sztucznie wydrążonych dziuplach. A na końcu dopiero pasiecnictwo, tzn. hodowla pszczół w pasiece, czyli w skupisku uli ustawionych na niewielkiej przestrzeni.</p> <p>W Polsce hodowlę pszczół w barciach znano już we wczesnym średniowieczu. Na terenie dawnych grodów – dzisiejszego Gniezna i Opola – znaleziono narzędzia z XII w. do drażenia w drzewie barci. Wraz z rozwojem bartnictwa rozwijało się prawo z nim związane. Znany jest np. statut księcia mazowieckiego Janusza I z 1401 roku określający różne obowiązki i przywileje właścicieli pszczół.</p> <p>W połowie XVII wieku bartnictwo stopniowo zaczęło zanikać, za to coraz bardziej rozwijała się hodowla pszczół w pasiekach.</p> <p style="text-align: right;">Na podstawie: I. Gumowska <i>Pszczoly i ludzie</i></p>				
Zadanie 5.				
Treść zadania	5. Co to jest barć? A. Szczelina między skałami. B. Skupisko uli. C. Otwór w pniu drzewa. D. Mała jaskinia.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje tekst popularnonaukowy (1.1.)			
Poprawna odpowiedź	C			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 3,65%	B. 11,85%	C. 82%	D. 2,71%
Komentarz				
<p>Wskazanie na podstawie tekstu znaczenia wyrazu <i>barć</i> okazało się łatwym zadaniem (82% poprawnych odpowiedzi). Spośród niepoprawnych odpowiedzi uczniowie najczęściej wybierali dystraktor B. Wybór ten świadczy o tym, że mylili <i>barć</i> z <i>pasieką</i> (skupisko uli).</p> <p>Aby wskazać właściwą odpowiedź, uczeń powinien odszukać w tekście źródłowym zdanie, które zawiera wyraz <i>barć</i> (może występować w innej formie, np. liczbie mnogiej, innym</p>				

przypadku) lub wyraz pokrewny, np. *bartnictwo*. Jeszcze raz przeczytać to zdanie i podkreślić wyjaśnienie znaczenia wyrazu *barć*: ...hodowla pszczół w barciach, czyli naturalnych lub sztucznie wydrążonych dziuplach.

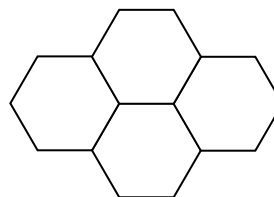
Wyraz *dziupla*, jest uczniom znany, więc z zaznaczeniem właściwej odpowiedzi nie byłoby już problemu. 3,65% badanych wskazało odpowiedź A, a 2,71% - odpowiedź D. Wyrazy: *dziupla*, *szczelina skalna*, *mała jaskinia* występują w tekście w tym samym zdaniu. Niedokładne odczytanie tekstu mogło być przyczyną udzielenia niepoprawnej odpowiedzi, czyli wyboru dystraktorów A i D.

Zadanie 6.				
Treść zadania	6. Narzędzia z XII wieku znalezione w Gnieźnie i Opolu świadczą, że na tych terenach w średniowieczu A. podbierano miód dzikim pszczołom. B. zajmowano się bartnictwem. C. bartnictwo zaczęło zanikać. D. hodowano pszczoły w pasiekach.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje tekst popularnonaukowy (1.1.)			
Poprawna odpowiedź	B			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 8,28%	B. 81%	C. 4,73%	D. 5,36%
Komentarz				
<p>Uczniowie dobrze poradzili sobie z odczytaniem zależności między czasem, a wydarzeniem z nim związanym. 81% szóstoklasistów odpowiedziało poprawnie. Około 8% uczniów wskazało dystraktor A. Uczniowie wykorzystali informację z drugiego zdania tekstu źródłowego: <i>gnieźdzący się w dziuplach</i> i najprawdopodobniej skojarzyli <i>bartnictwo</i> tylko z <i>dziupłą</i> (patrz: zadanie 5.), zapominając o tym, że <i>bartnictwo</i> to <u>hodowla</u> pszczół.</p> <p>Udzielając odpowiedzi, uczeń powinien wyszukać zdanie, w którym pojawia się data: <i>wiek XII</i> i przeczytać, do czego służyły odnalezione narzędzia pochodzące z XII wieku. Następnie powinien zwrócić uwagę na informację: <i>do drążenia w drzewie barci</i>. Skoro <u>drążono barcie</u>, to <u>zajmowano się bartnictwem</u>. Tę odpowiedź należało zaznaczyć jako właściwą.</p>				

Zadanie 7.				
Treść zadania	7. Książę mazowiecki określił prawa dotyczące właścicieli pszczół w A. XII wieku. B. XIV wieku. C. XV wieku. D. XVII wieku.			
Obszar umiejętności	Rozumowanie: umieszcza datę w przedziale czasowym (3.1.)			
Poprawna odpowiedź	C			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 8,26%	B. 9,61%	C. 68%	D. 14,14%
Komentarz				
<p>Do zadań umiarkowanie trudnych należało umieszczenie daty we właściwym przedziale czasu. 68% uczniów poprawnie określiło wiek. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, należało wyszukać zdanie, w którym pojawia się informacja o księciu mazowieckim. Pojawia się tam data 1401. Następnie określić wiek. <i>Tysiąc czterysta</i> to jeszcze wiek czternasty (1301-1400), ale <i>tysiąc czterysta jeden</i> to już wiek XV (1401-1500). Poprawna jest odpowiedź C. Około 10 % wskazało niepoprawną odpowiedź B.</p> <p>Aby przypomnieć sobie zasadę określania wieku, można skorzystać z Internetu. Jeśli wprowadzimy hasło: <i>wiek ...</i> to na stronach <i>encyklopedii multimedialnej</i> dowiemy się, jak określić wiek i co ciekawego wydarzyło się w tamtym czasie.</p>				

Tekst do zadań 8. do 9.

Na rysunku obok przedstawiono fragment tapety „plaster miodu” utworzony z sześciokątów. Wszystkie boki w tych sześciokątach są tej samej długości i wszystkie kąty mają taką samą miarę.

Zadanie 8.

Treść zadania	8. Ile osi symetrii ma narysowany fragment tapety? A. 6 B. 2 C. 1 D. 4			
Obszar umiejętności	Rozumowanie: rozpoznaje własności figur geometrycznych (3.6.)			
Poprawna odpowiedź	B			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 19,73%	B. 45%	C. 4,92%	D. 29,52%

Komentarz

To zadanie okazało się dla uczniów trudne. Poprawnie liczbę osi symetrii wskazało 45% szóstoklasistów. W ubiegłym roku podobne zadanie rozwiązało w arkuszu *W wodzie* 59% badanych. Wśród odpowiedzi niepoprawnych najatrakcyjniejszy okazał się dystraktor D (29,52% odpowiedzi).

Uczniowie, którzy mieli trudności z wyborem odpowiedzi, mogli sprawdzić, która z nich jest poprawna, rysując osie symetrii przedstawionej figury. Powinni pamiętać o tym, że oś to prosta, która dzieli tę figurę na dwie takie części, tak że jedna jest odbiciem lustrzanym drugiej względem tej prostej. Następnie ustawić lusterko wzdłuż narysowanych przez siebie linii i zobaczyć, czy figura przed lustrem i jej odbicie są takie same. Można też zgiąć kartkę wzdłuż narysowanych osi i sprawdzić, czy obie części figury nałożą się na siebie.

Zadanie 9.

Treść zadania	9. Kąty w narysowanych sześciokątach mają po A. 30° B. 45° C. 90° D. 120°			
Obszar umiejętności	Rozumowanie: rozpoznaje własności figur geometrycznych (3.6.)			
Poprawna odpowiedź	D			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 11,20%	B. 15,79%	C. 11,43%	D. 61%

Komentarz

61% uczniów potrafiło rozpoznać kąty, zatem zadanie to okazało się umiarkowanie trudne. 15,79% uczniów wskazało jednak jako miarę kąta 45° , a odpowiedź A i D wybrało po 11% piszących.

Uczniowie, którzy wybrali niewłaściwą odpowiedź, powinni przypomnieć sobie sposób rysowania sześciokąta foremnego. Najpierw rysujemy okrąg i odmierzymy cięciwy (odcinki) o długości równej promieniowi. Potem trzeba połączyć środek tego okręgu z wierzchołkami sześciokąta i zobaczyć, jakie trójkąty otrzymaliśmy. W trójkącie równobocznym każdy kąt ma miarę 60° . Należy jeszcze sprawdzić, ile takich kątów jest przy wierzchołku sześciokąta. A zatem kąt sześciokąta ma miarę 120° .

Tekst do zadań 10. i 11.***Lipiec z pszczoł kapelą***

Lipiec z pszczoł kapelą
 czuwa nad ogrodem,
 więc mu ogrodniczka
 niesie chleba z miodem.

Ewa Szelburg-Zarembina

Zadanie 10.

Treść zadania	10. Co jest charakterystyczną cechą tego wiersza? A. Jest rozbudowaną przenośnią. B. Jest oparty na porównaniu. C. Zawiera wiele epitetów. D. Zawiera wyrazy dźwiękonaśladowcze.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje tekst poetycki (1.1.)			
Poprawna odpowiedź	A			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 57%	B. 16,22%	C. 17,15%	D. 9,16%

Komentarz

To zadanie okazało się umiarkowanie trudne. 57% uczniów potrafiło odczytać przenośny sposób obrazowania w wierszu. 16,22% piszących wskazało, że charakterystyczną cechą zamieszczonego w teście wiersza jest *porównanie*. Wybór ten świadczy o braku umiejętności rozpoznawania środków stylistycznych.

Uczniowie powinni przypomnieć sobie najczęściej stosowane przez poetów środki stylistyczne: *epitet*, *porównanie*, *przenośnię*, *wyraz dźwiękonaśladowczy*. Następnie zastanowić się nad najprostszą definicją każdego nich, np.: *epitet* to określenie czegoś, najczęściej rzeczownika *mała pszczołka*; *porównanie* to zestawienie czegoś z czymś, wskazanie na podobieństwo jednego zjawiska do drugiego, np. *uczeń pracowity, jak pszczoła*; *wyraz dźwiękonaśladowczy*, jak nazwa wskazuje, naśladuje dźwięk, np. *brzęczy*; *przenośnia* to takie zestawienie znanych wyrazów, którego nie spotyka się w języku potocznym, np. *lipiec czuwa nad ogrodem*. Czy miesiąc może czuwać nad czymś, nad kimś? Przedstawiony w tym fragmencie wiersza obraz oparty jest na rozbudowanej przenośni. Poprawna jest więc odpowiedź A.

Zadanie 11.

Treść zadania	11. Które wersy wiersza się rymują? A. 1. i 2. B. 2. i 3. C. 2. i 4. D. 1. i 4.			
Obszar umiejętności	Czytanie: posługuje się czynnie terminami (1.2.)			
Poprawna odpowiedź	C			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 4,69%	B. 6,62%	C. 83%	D. 5,39%

Komentarz

Wskazanie w wierszu rymów to łatwe zadanie dla uczniów. 83% uczniów rozwiązujących zadania testu udzieliło poprawnej odpowiedzi. 6% wskazało jako poprawną odpowiedź B, czyli parę wyrazów: *ogrodem* – *ogrodniczka*. Aby wybrać właściwą odpowiedź, można ponumerować kolejne wersy: 1, 2, 3, 4. Następnie należy połączyć je w pary rymujące się, to znaczy połączyć podobnie lub jednakowo brzmiące zakończenia wersów. W końcu sprawdzić, czy zaznaczona para, znajduje się wśród propozycji odpowiedzi.

Tekst do zadań od 12. do 14.

W sklepie „Bartnik” różne odmiany miodu są sprzedawane wyłącznie w opakowaniach oferowanych w cenniku:

Odmiana miodu	Cena 1 słoika miodu (w złotych)	
	masa 0,25 kg	masa 0,5 kg
akacjowy	6,20	10,80
gryczany	5,80	10,50
lipowy	6,40	10,80
wielokwiatowy	4,50	8,00
wrzosowy	10,80	18,00

Zadanie 12.

Treść zadania	12. Które zdanie o miodach sprzedawanych w sklepie „Bartnik” jest prawdziwe? A. Mały słoik miodu wrzosowego kosztuje tyle, co duży gryczanego. B. Miód akacjowy jest najdroższy, a wielokwiatowy najtańszy. C. Najbardziej zbliżone są ceny miodu wielokwiatowego i wrzosowego. D. Duże słoiki miodu lipowego i akacjowego mają tę samą cenę.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje dane z tabeli i odpowiada na proste pytania z nimi związane (1.4.)			
Poprawna odpowiedź	<i>D</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 3,34%	B. 7,59%	C. 4,02%	D. 85%

Komentarz

Szóstoklasiści poradzili sobie z odczytaniem danych z tabeli. 83% uczniów potrafiło porównać ceny produktu i wskazać poprawną odpowiedź. 6,62% wskazywało odpowiedź *B*. Uczniowie ci, kierując się drugą informacją zawartą w odpowiedzi *B*, wskazywali miód wielokwiatowy jako najtańszy, zapominając, że należało uwzględnić ceny dwóch gatunków miodu.

Zadanie 13.

Treść zadania	13. Agata potrzebuje do upieczenia pierników 0,4 kg miodu. Kupuje ten miód w sklepie „Bartnik”. Ile zapłaci, jeśli chce wydać jak najmniej pieniędzy? A. 4,50 zł B. 9 zł C. 8 zł D. 6,40 zł			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje dane z tabeli (1.4.)			
Poprawna odpowiedź	<i>C</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 22,42%	B. 4,28%	C. 56%	D. 16,68%

Komentarz

W zadaniu tym odnotowano 56% poprawnych odpowiedzi, to oznacza, że zadanie było umiarkowanie trudne. Spośród odpowiedzi niepoprawnych najatrakcyjniejszy był dystraktor A (22,42% odpowiedzi). Uczniowie, którzy wskazali ten dystraktor, nie wykorzystali danych z tekstu źródłowego (tabeli), tylko wybrali spośród podanych odpowiedzi tę, w której podana cena była najniższa.

Przy zakupie słoika miodu musiały być spełnione dwa warunki. Należało uwzględnić jego masę i cenę.

Zadanie 14.				
Treść zadania	14. Jacek chce się dowiedzieć, o ile więcej kosztuje 1 kg miodu akacjowego kupionego w małych słoikach od 1 kg tego miodu kupionego w dużych słoikach. Wystarczy, aby obliczył wartość wyrażenia A. $10,80:6,20$ B. $4 \cdot 6,20 - 2 \cdot 10,80$ C. $10,80 - 6,20$ D. $(4 \cdot 6,20):(2 \cdot 10,80)$			
Obszar umiejętności	Rozumowanie: opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego (3.5.)			
Poprawna odpowiedź	<i>B</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 8,96%	B. 57%	C. 19,80%	D. 13,61%
Komentarz				
<p>To zadanie również było dla uczniów umiarkowanie trudne. 57% piszących rozwiązało je poprawnie. Należało znaleźć w poleceniu informację, dotyczącą gatunku miodu, którego koszt zakupu będzie porównywany. Następnie skorzystać z cennika i obliczyć koszt zakupu <u>czterech</u> małych słoików i <u>dwóch</u> dużych oraz zapisać różnicę kosztów zakupu czterech małych słoików i dwóch dużych.</p> <p>Niecałe 20% uczniów wskazało odpowiedź C. Uczniowie ci nie uwzględnili wymaganej w poleceniu masy miodu i obliczyli różnicę podanych cen słoików o pojemności wskazanej w tabeli.</p>				

Zadanie 15.				
Treść zadania	15. Jedna łyżeczka miodu waży przeciętnie 7,2 g. Pan Adam wypija codziennie szklankę wody z trzema łyżeczkami miodu, a jego żona – z dwiema. Na ile dni wystarczy im słoik zawierający 360 g miodu? A. Na 10 dni. B. Na 25 dni. C. Na 50 dni. D. Na 36 dni.			
Obszar umiejętności	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce: wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (5.5.)			
Poprawna odpowiedź	<i>A</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 61%	B. 15,41%	C. 7,61%	D. 15,00%
Komentarz				
<p>Kolejne zadanie także okazało się dla uczniów umiarkowanie trudne. 61% szóstoklasistów rozwiązało je poprawnie. Aby wskazać poprawną odpowiedź, należało odczytać z polecenia: ile waży jedna łyżeczka miodu oraz ile łyżeczek miodu łącznie zużywają pan Adam i jego żona. Następnie należało obliczyć, ile to gramów miodu. Masę miodu w słoiku (360g) trzeba było podzielić przez masę miodu zużywaną codziennie.</p> <p>Niektórzy uczniowie wybierali odpowiedź C. Dzielili masę miodu w słoiku przez masę miodu na łyżeczce (7,2g) i otrzymywali wynik 50. Część uczniów wskazywała odpowiedź B. Uczniowie ci dzielili 360g przez 14,4 (podwójna masa miodu na łyżeczce).</p>				

Zadanie 16.				
Treść zadania	16. W dwóch słojach jest razem 7,4 litra miodu. W jednym z nich jest o 2,2 litra więcej niż w drugim. Która odpowiedź spełnia oba warunki zadania? A. 4,9 litra i 2,7 litra B. 3,7 litra i 5,9 litra C. 4,8 litra i 2,6 litra D. 2,8 litra i 4,6 litra			
Obszar umiejętności	Rozumowanie: sprawdza wyniki z warunkami zadania (3.9.)			
Poprawna odpowiedź	C			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 8,91%	B. 25,86%	C. 52%	D. 12,08%
Komentarz				
<p>Rozwiązanie zadania 16., podobnie jak poprzednich, okazało się umiarkowanie trudne. 52% piszących zakresliło poprawną odpowiedź C. Uczeń powinien sprawdzić, w którym dystraktorze suma liczb wynosi 7,4 (odrzuć dystraktor A i B, nawet jeśli doda tylko części dziesiąte). Z pozostałych liczb (dystraktor C i D) powinien wybrać te dwie, których różnica wynosi 2,2 litra.</p> <p>Dystraktor B okazał się atrakcyjny, ponieważ niektórzy uczniowie obliczyli jedynie różnicę liczb.</p>				

Tekst i mapa do zadania 17.				
<p>Jedyne w Polsce technikum pszczelarskie znajduje się w Pszczelej Woli.</p> 				
Zadanie 17.				
Treść zadania	17. W jakim kierunku od Warszawy znajduje się Pszczela Wola? A. Południowo-zachodnim. B. Południowo-wschodnim. C. Północno-wschodnim. D. Północno-zachodnim.			
Obszar umiejętności	Czytanie: odczytuje dane z mapy (1.4.)			
Poprawna odpowiedź	B			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 13,07%	B. 66%	C. 11,19%	D. 9,15%
Komentarz				
<p>66% badanych potrafiło poprawnie odczytać kierunek geograficzny. Zadanie było umiarkowanie trudne.</p> <p>Uczniowie mylili wschód z zachodem i wskazywali odpowiedź A lub mylili północ z południem i wskazywali odpowiedź C.</p>				

Zadanie 18.				
Treść zadania	18. Na planie w skali 1:2000 odległość od ula do rosnącej na łące lipy jest równa 4 cm. Jaka jest odległość w terenie między ulem a tą lipą? A. 500 m B. 50 m C. 800 m D. 80 m			
Obszar umiejętności	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce: wykonuje obliczenia dotyczące długości (5.3.)			
Poprawna odpowiedź	<i>D</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 14,88%	B. 10,68%	C. 19,39%	D. 54%
Komentarz				
Zapis <i>skali 1:2000</i> oznacza, że rzeczywisty wymiar został zmniejszony 2000 razy i na planie wynosi 4 cm. Aby obliczyć rzeczywistą odległość, należy 4 cm powiększyć 2000 razy (pomnożyć przez 2000). Otrzymane 8000 cm poprawnie trzeba zamienić na metry, pamiętając, że 1 m jest równy 100 cm, a więc: $8000:100 = 80$. Oznacza to, że w terenie jest to odległość 80 metrów.				

Zadanie 19.				
Treść zadania	19. Do pomalowania jednego ula zużywa się $\frac{2}{3}$ puszek farby. Ile puszek farby trzeba kupić, żeby pomalować 14 takich uli? A. 21 B. 14 C. 10 D. 9			
Obszar umiejętności	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce: wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (5.5.)			
Poprawna odpowiedź	<i>C</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 14,45%	B. 10,19%	C. 47%	D. 27,60%
Komentarz				
47% szóstoklasistów potrafiło wykonać poprawne obliczenia. Zadanie to było dla uczniów trudne. Należało zauważyć, że jeśli na pomalowanie jednego ula potrzeba $\frac{2}{3}$ puszek farby, to na 14 uli zużywa się 14 razy więcej. Należy $\frac{2}{3}$ pomnożyć przez 14, wówczas otrzymamy wynik $\frac{28}{3}$, czyli $9\frac{1}{3}$. Wynik ten pokazuje, że 9 puszek to za mało i należy zakupić 10 puszek. Dystraktor <i>D</i> był bardzo atrakcyjny, wybrało go 27,60% uczniów.				

Zadanie 20.				
Treść zadania	20. Samochód z ulami wyruszył z Lipowa o godzinie 2 ⁵⁵ i przybył na wrzosowisko po 50 minutach. Ustawienie uli na wrzosowisku zajęło półtorej godziny. O której godzinie zakończono ustawianie uli? A. 5 ³⁵ B. 5 ¹⁵ C. 4 ⁵⁵ D. 4 ³⁵			
Obszar umiejętności	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce: wykonuje obliczenia dotyczące czasu (5.3.)			
Poprawna odpowiedź	<i>B</i>			
Wybór wariantu odpowiedzi	A. 7,15%	B. 68%	C. 6,75%	D. 17,80%
Komentarz				
68 % uczniów wybrało poprawną odpowiedź. Obliczenie łącznego czasu przejazdu samochodu i czasu ustawiania uli. Otrzymujemy zatem: 50 min. + 90 min. = 140 min. = 2 godz. i 20 min. Potem do godziny 2 ⁵⁵ dodajemy 2 godz. i 20 min. Czas zakończenia pracy to godzina 5 ¹⁵ .				

Zadanie 21.				
Treść zadania	21. Działka ma kształt prostokąta, którego szerokość wynosi 24 m, a długość jest 2 razy większa. Na kwiaty i warzywa przeznaczono 80% powierzchni działki, a pozostałą część na pasiekę. Ile metrów kwadratowych działki przeznaczono na pasiekę?			
Obszar umiejętności	Rozumowanie: ustala sposób rozwiązywania zadania (3.8.) Wykorzystywanie wiedzy w praktyce: wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (5.3.)			
Poprawna odpowiedź	I sposób: $2 \cdot 24 = 48[\text{m}]$ $24 \cdot 48 = 1152[\text{m}^2]$ $0,80 \cdot 1152 = 921,6[\text{m}^2]$ $1152 - 921,6 = 230,4[\text{m}^2]$	II sposób: $24 \cdot 48 = 1152$ $0,20 \cdot 1152 = 230,4$	III sposób: $24 \cdot 48 = 1152$ 10% — 115,2 20% — 230,4	IV sposób: $2 \cdot 24 = 48$ $24 \cdot 48 = 1152$ $1152 : 5 = 230,4$
	V sposób: $24 \cdot 2 \cdot 24 \cdot 0,2 =$ $= 24 \cdot 48 \cdot 0,2 =$ $= 1152 \cdot 0,2 = 230,4$	VI sposób: $24 \cdot 24 + 24 \cdot 24 = 1152$ $1152 : 10 \cdot 2 = 230,4[\text{m}^2]$	VII sposób: $20\% \cdot 2 \cdot 24^2 =$ $0,4 \cdot 24^2 =$ $0,4 \cdot 576 = 230,4[\text{m}^2]$	VIII sposób: $5 \cdot x = 24 \cdot 48$ $x = \frac{1152}{5} = 230,4$
Niepoprawna odpowiedź	Najczęstszym błędem był obliczanie obwodu zamiast pola powierzchni działki $b = 42\text{m} \cdot 2 = 48\text{m}$ $p = 2a + 2b$ $p = 2 \cdot 24\text{m} + 2 \cdot 48$ $p = 144\text{m}^2$ Niepoprawna metoda obliczania procentu z liczby (dzielenie zamiast mnożenia) $1152:80=14,4$ Niepoprawne obliczenie pola powierzchni działki oraz procentu z liczby $24+48=72$ $72:20=$			
Komentarz				
Aby rozwiązać to zadanie, należało wykonać trzy operacje matematyczne: obliczyć pole prostokąta, obliczyć procent z liczby oraz wyznaczyć różnicę pól. Dążąc do wyznaczenia pola powierzchni działki, uczeń powinien wyszukać w poleceniu informacje dotyczące wymiarów działki, tzn. zwrócić uwagę, że jej szerokość wynosi 24 m, a długość jest dwa razy większa. Wykorzystując te dane i biorąc pod uwagę to, że działka ma kształt prostokąta należało zapisać wyrażenie, np. $24 \cdot 2 \cdot 24 =$. Zapis ten, świadczy o tym, że uczeń ustalił sposób obliczenia pola powierzchni działki. Następnie powinien wykonać obliczenia (mnożenie) $24 \cdot 48 = 1152$. 48% badanych potrafiło ustalić sposób obliczenia pola powierzchni działki, a 39% poprawnie wykonało rachunki. Ten etap zadania okazał się dla uczniów trudny. Następnie należało wyznaczyć procent z obliczonego uprzednio pola powierzchni (ustalić sposób: kryterium III) oraz wykazać się umiejętnością obliczania procentu z liczby (kryterium V). 56% uczniów znało sposób obliczania procentu z liczby, 39% uczniów wykonało poprawne obliczenia. Ostatnim etapem zadania było obliczenie tej części pola powierzchni działki, która byłaby przeznaczona na pasiekę. Uczeń powinien zauważyć, że musi obliczyć różnicę pola powierzchni całej działki i części przeznaczonej na warzywa i owoce (sposób: kryterium IV, obliczenia: kryterium VI). 44% piszących podało sposób, a 33 % wykonało obliczenia poprawnie.				

Tekst do zadań 22. i 23.

Niedaleko Poznania, w Swarzędzu, w kilkuhektarowym parku znajduje się muzeum pszczelarstwa – jedno z największych w Polsce.

Wybierają się tam uczniowie klasy szóstej. Korzystając z informacji na ulotce reklamującej ofertę muzeum, planują swoją wycieczkę i ustalają jej termin.

*Skansen i Muzeum Pszczelarstwa im. prof. Ryszarda Kosteckiego
w Swarzędzu*

GODZINY OTWARCIA

- od 1 listopada do 31 marca:
wtorek – sobota godz. 9.00 – 15.00
niedziela godz. 10.00 – 15.00
- od 1 kwietnia do 31 października:
wtorek – sobota godz. 9.00 – 16.00
niedziela godz. 10.00 – 15.00

Zadanie 22.

Treść zadania	22. W którym dniu tygodnia uczniowie <u>nie</u> mogą zwiedzać muzeum? Dlaczego?
Obszar umiejętności	Korzystanie z informacji: posługuje się źródłem informacji (4.1.)
Poprawna odpowiedź	<i>W poniedziałek, ponieważ muzeum jest nieczynne. Muzeum jest zamknięte w poniedziałek, więc w tym dniu nie możemy go zwiedzać. Muzeum nie pracuje w poniedziałek. Nie pójdą w poniedziałek, ponieważ nie jest napisane na ulotce.</i>
Niepoprawna odpowiedź	<i><u>Termin</u> i uzasadnienie mają wynikać ze specyfiki pracy muzeum, a nie z rozkładu zajęć ucznia, bądź innych okoliczności. Nie mogą zwiedzać muzeum w niedzielę, bo idę do kościoła. Nie pójdziemy do muzeum w niedzielę, bo nie idziemy do szkoły. Nie można zwiedzać muzeum w niedzielę, bo wtedy się nic nie robi. Uczniowie nie mogą zwiedzać muzeum od wtorku do piątku, bo chodzą do szkoły. W niedzielę, bo za krótko otwarte. 4 kwietnia, bo piszemy sprawdzian. 11 listopada, bo to święto Niepodległości.</i>

Komentarz

Aby otrzymać punkty za rozwiązanie tego zadania, uczeń powinien, wykorzystując informacje przedstawione w ofercie reklamowej, wskazać właściwy dzień (poniedziałek), w którym nie można zwiedzać muzeum i podać poprawne uzasadnienie, dlaczego nie można go zwiedzać w tym dniu.

Zapis: *wtorek – sobota* informuje, że możemy zwiedzić muzeum w następujące dni: *we wtorek, w środę, w czwartek i w piątek*. Muzeum czynne jest także *w niedzielę*. Jedynym dniem, którego nie uwzględniono w ofercie jest *poniedziałek*. Oznacza to, że w tym dniu muzeum *jest nieczynne*, więc nie możemy go zwiedzać. Właściwie wykorzystywać te informacje potrafiło tylko 53% uczniów rozwiązujących to zadanie. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Niektórzy szóstoklasiści poprawnie wskazywali dzień, w którym nie można zwiedzać

muzeum, jednak nie potrafili podać właściwego uzasadnienia, np.: *W poniedziałek, ponieważ pszczoły też potrzebują trochę wypoczynku od zwiedzających.*

Uczniowie, udzielający niepoprawnych odpowiedzi, najczęściej odpowiadali w pełnym oderwaniu od informacji zawartych w ulotce, a w odniesieniu do różnych życiowych lub szkolnych sytuacji.

Zadanie 23.	
Treść zadania	23. Ile godzin najdłużej będą mogli przebywać uczniowie na terenie skansenu i muzeum, jeśli pojadą na wycieczkę w powszedni dzień maja?
Obszar umiejętności	Korzystanie z informacji: posługuje się źródłem informacji (4.1.)
Poprawna odpowiedź	7 godzin 420 minut
Niepoprawna odpowiedź	od 9.00 do 15.00 od 10.00 do 15.00
Komentarz	
59% uczniów wskazało poprawnie czas, w którym można zwiedzać muzeum.	

Zadanie 24.	
Treść zadania	24. W ulotce reklamowej uczniowie przeczytali, że swarzędzkie muzeum słynie z unikatowej kolekcji uli. W jakim słowniku znajdą informacje o pochodzeniu i znaczeniu słowa <i>unikatowy</i> ?
Obszar umiejętności	Korzystanie z informacji: wskazuje źródło informacji (4.1.)
Poprawna odpowiedź	➤ <i>słownik języka polskiego</i> ➤ <i>słownik wyrazów obcych</i> ➤ <i>słownik etymologiczny</i>
Niepoprawna odpowiedź	Uczniowie wskazywali słowniki, które podają znaczenie wyrazu, ale nie wyjaśniają jego pochodzenia, np. <i>słownik wyrazów bliskoznacznych</i> . Szóstoklasiści wskazywali też słowniki, które nie objaśniają ani znaczenia, ani pochodzenia wyrazu, np. <i>słownik ortograficzny</i> . Pojawiały się też słowniki <u>nie</u> spełniające kryteriów podanych w poleceniu lub <u>publikacje wymyślone</u> przez uczniów, np.: <i>słownik wyrazów określających</i> <i>słownik języka obcego</i> <i>słownik polskich wyrazów nieznanym dla dziecka</i> <i>słownik wyrazów gramatycznych</i>
Komentarz	

Aby poprawnie odpowiedzieć na to pytanie, uczeń powinien podać taki słownik, który z zasady podaje wyjaśnienie znaczenia i pochodzenie wyrazu, np. *słownik języka polskiego*, *słownik etymologiczny*. 58% uczniów udzieliło poprawnej odpowiedzi.

Uczeń mógł odwołać się do sytuacji, w której sięgamy po słownik. Najczęściej sprawdzamy poprawność zapisu jakiegoś wyrazu.

Jeśli chcemy sprawdzić, jakie ó/u lub ż/rz mamy zapisać w danym wyrazie, sięgamy po słownik ortograficzny. Nie ma w nim innych informacji, oprócz zapisu wyrazu i niektórych końcówek odmiany wyrazu. Czasami nie wiemy, jakim wyrazem zastąpić słowo, które często powtarza się w wypowiedzi, wtedy bardzo pomocny okazuje się słownik wyrazów bliskoznacznych. Znajdziemy w nim propozycje wyrazów, którymi możemy posługiwać się

zamiast powtarzającego się słowa i objaśnienie znaczenia niektórych wyrazów, ale nie dowiemy się o pochodzeniu wyrazu. Aby poznać znaczenie i pochodzenie wyrazu, musimy skorzystać ze słownika języka polskiego, wyrazów obcych lub słownika etymologicznego.

Zadanie 25.	
Treść zadania	<p>25. <i>Jest człowiekiem pracowitym jak pszczoła, a jego praca służy innym.</i> Opisz taką osobę, opowiedz o jej działaniach i wyjaśnij, dlaczego zasługuje na szacunek.</p> <p><i>Twoje wypracowanie powinno zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.</i></p> <p>.....</p>
Obszar umiejętności	<p>Pisanie:</p> <p>pisze na temat i zgodnie z celem (2.1.), buduje tekst poprawny kompozycyjnie około strony formatu A4 (2.3) celowo stosuje środki językowe (2.3.) przestrzega norm gramatycznych (2.3.) przestrzega norm ortograficznych (2.3.) przestrzega norm interpunkcyjnych (2.3.) dba o układ graficzny zapisu (2.5.)</p>
Poprawna odpowiedź	<p>Wypowiedź, w której uczeń napisał o osobie pracowitej, wykazał, że jej praca służy innym i wyraził szacunek lub uznanie dla pracy przedstawionej przez siebie postaci. Zredagowana przez ucznia wypowiedź jest spójna oraz poprawna pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.</p>
Komentarz	
<p>92% szóstoklasistów właściwie zrozumiało temat. Pisząc o ludziach pracowitych, uczniowie przedstawiali:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ postaci ze świata polityki (<i>premier K. Marcinkiewicz, prezydent L. Kaczyński, prezydent A. Kwaśniewski</i>), ➤ osoby znane z działalności społecznej, charytatywnej (<i>J. Owsiak, J. Ochojska</i>), ➤ przedstawicieli różnych zawodów (<i>rolnik, górnik, lekarz, policjant, nauczyciel</i>), ➤ autorytety religijne, moralne (<i>papież Jan Paweł II, Pan Bóg</i>), ➤ bliskich, znajomych, krewnych (<i>mama, tata, babcia, dziadek, koleżanka, kolega</i>). <p>81 % uczniów potrafiło uzasadnić, że wybrana osoba jest pracowita i swoją pracą służy innym. Uczniowie pisali: <i>pracuje ciężko i wydobywa węgiel, byśmy mieli prąd; zasługuje na szacunek, ponieważ naraża dla nas życie; zbiera pieniądze, by pomagać potrzebującym; rządzi państwem i podejmuje trudne decyzje.</i></p> <p>86 % uczniów wyraziło w wypowiedzi szacunek i uznanie dla działań wybranej przez siebie osoby. Niektórzy piszący nie zrozumieli tematu, jego realizacja nie była zgodna z poleceniem. Zamiast przedstawić człowieka pracowitego, pisali o pszczole i wykorzystywali fragmenty tekstu źródłowego, np.: <i>Pszczola jest pracowitym człowiekiem, ponieważ pracuje od świtu do nocy dla siebie i całej rodziny. Zasługuje na szacunek.</i> Niektórzy uczniowie utożsamiali się z pszczolą: <i>Jestem owadem, jak większość owadów przydaje się ludziom. Zasługuję na szacunek, bo wytwarzam miód.; Jestem pszczoła. Zapylam kwiaty, więc zasługuje na szacunek ludzi.; ...gdy pszczoła robi miut zasługuje na szacunek ludzi.</i></p> <p>Wśród prac pojawiały się też takie, które wskazywały, że uczeń zwrócił jedynie uwagę na czasownik <i>opisz</i> i nie wziął pod uwagę innych wymagań przedstawionych w poleceniu (<i>opowiedz, wyjaśnij</i>). Praca ograniczała się do charakterystyki zewnętrznej postaci, np.: <i>Człowiek, który pracuje jak osa według mnie wygląda tak: sylwetka szczupła. Włosy ciemne, krótkie. Uszy średniej długości. Tułów w kształcie osy.</i></p> <p>Łatwą umiejętnością okazało się zredagowanie wypowiedzi spójnej i o określonej objętości.</p>	

Warunek ten całkowicie spełniało 76% prac.

59% piszących potrafiło stosować środki językowe, które służą realizacji tematu, tzn. zastosować urozmaicone słownictwo, używać trafnych określeń i zwrotów.

Umiejętnością trudną okazało się zredagowanie pisemnej wypowiedzi poprawnej pod względem językowym, interpunkcyjnym oraz umiarkowanie trudną pod względem ortograficznym. 40% badanych poprawnie zastosowało w swojej wypowiedzi akapity.

4. Zestawy zadań dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rozwiązywali zadania z zestawów dostosowanych: uczniowie słabo widzący i niewidomi oraz uczniowie niesłyszący/ słabo słyszący odpowiednio dostosowane zestawy „Pszczoły i miody”. Uczniowie z trudnościami w uczeniu się pisali zestaw dostosowany „Święto dzieci”. Wykresy 13., 14. i 15. ilustrują rozkłady wyników osiągniętych w województwie śląskim przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

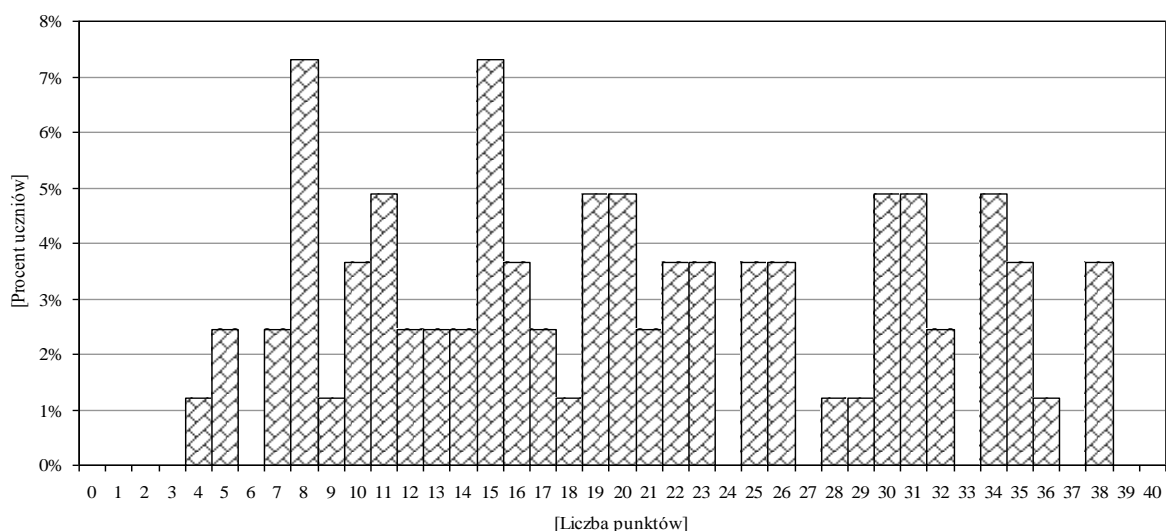
4.1. Zestawy zadań dostosowane dla uczniów słabo widzących i niewidomych

Zestaw „Pszczoły i miody” dla uczniów słabo widzących i niewidomych pisało 82 uczniów. Zestawy te zawierały 25 zadań, w tym: 20 wielokrotnego wyboru oraz 5 otwartych. Dla uczniów z dysfunkcją wzroku zestawy skonstruowano według planu zamieszczonego w tabeli 3. na stronie 6.

Tabela 26. Liczba zdających z uwzględnieniem typu arkusza

Symbol zestawu	Typ zestawu	Liczba uczniów
S-A4-062	Dla uczniów słabo widzących (druk powiększony – 16 pkt)	48
S-A5-062	Dla uczniów słabo widzących (druk powiększony – 24 pkt)	32
S-A6-062	Dla uczniów niewidomych (druk w piśmie Braille’a)	2

Wykres 13. Rozkład wyników uzyskanych przez uczniów słabo widzących i niewidomych (S-A4-062, S-A5-062 i S-A6-062)

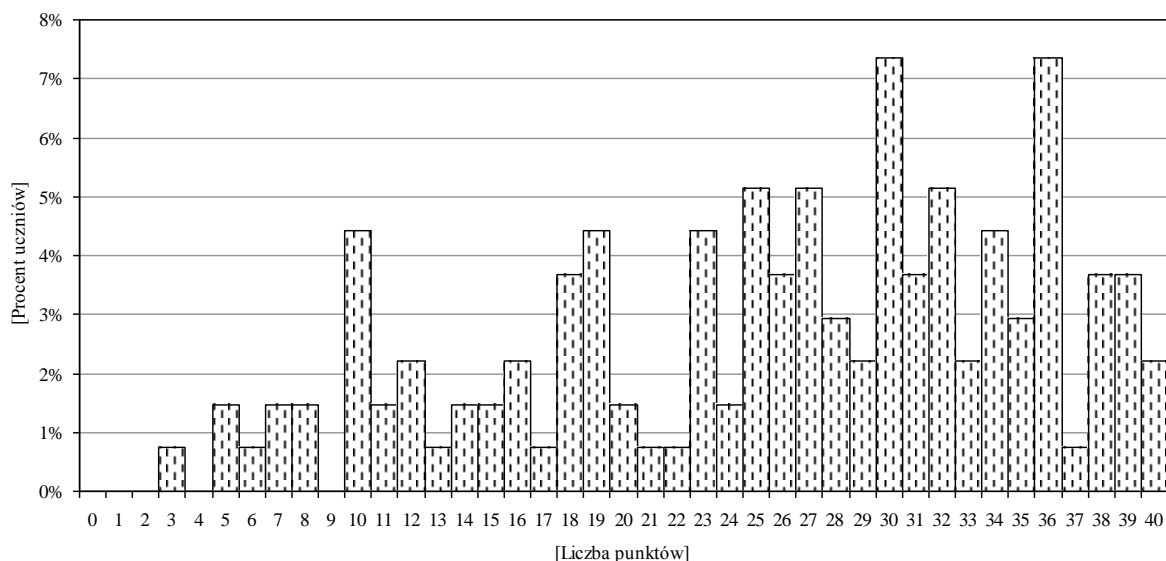
4.2. Zestaw zadań dostosowany dla uczniów niesłyszących/ słabo słyszących

Zestaw „Pszczoły i miody” dostosowany dla uczniów niesłyszących/ słabo słyszących pisało 136 zdających. Zestaw zawierał 26 zadań (20 wielokrotnego wyboru oraz 6 otwartych) i skonstruowany był według planu zamieszczonego w tabeli 27.

Tabela 27. Plan zestawu egzaminacyjnego (S-A7-062)

Obszary umiejętności	Maksymalna liczba punktów	% udział badanych umiejętności	Numery zadań
Czytanie (1)	10	25	1, 2, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 17
Pisanie (2)	10	25	25, 26
Rozumowanie (3)	8	20	7, 8, 9, 14, 16, 21.I, 21.III, 21.V
Korzystanie z informacji (4)	4	10	22, 23, 24
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)	8	20	4, 15, 18, 19, 20, 21.II, 21.IV, 21.VI

Wykres 14. Rozkład wyników uzyskanych przez uczniów niesłyszących/ słabo słyszących (S-A7-062)

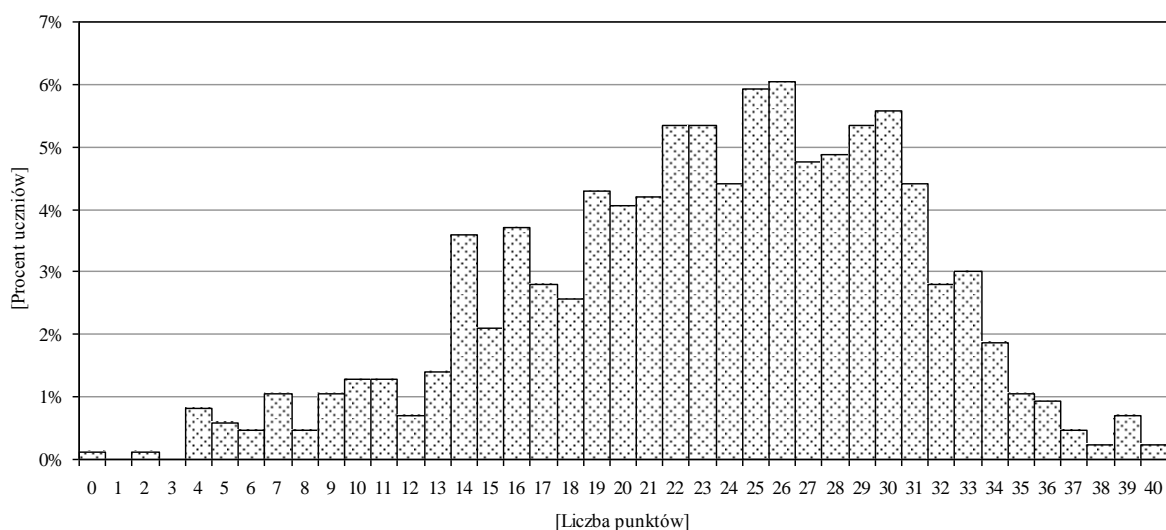
4.3. Zestaw zadań dostosowany dla uczniów z trudnościami w uczeniu się

Zestaw „Święto dzieci”, specjalnie skonstruowany dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, rozwiązywało 861 zdających. Zestaw zawierał 22 zadania (13 zamkniętych oraz 9 otwartych) i opracowany był według planu zamieszczonego w tabeli 28.

Tabela 28. Plan zestawu egzaminacyjnego (S-A8-062)

Obszary umiejętności	Maksymalna liczba punktów	% udział badanych umiejętności	Numery zadań
Czytanie (1)	9	22,5	1, 2, 7, 8, 9, 17
Pisanie (2)	8	20	11, 12
Rozumowanie (3)	9	22,5	4, 5, 6, 13.I, 14, 16.I, 18, 19.I
Korzystanie z informacji (4)	2	5	3, 22
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)	12	30	10, 13.II, 15, 16.II, 16.III, 19.II, 19.III, 20, 21

Wykres 15. Rozkład wyników uzyskanych przez uczniów z trudnościami w uczeniu się (S-A8-062)

4.4. Statystyczny opis wyników ze sprawdzianu dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz stopień łatwości zadań poszczególnych zestawów

Tabela 29. przedstawia wyniki zbiorcze osiągnięte w województwie śląskim przez uczniów słabo widzących i niewidomych, niesłyszących/ słabo słyszących oraz z trudnościami w uczeniu się, rozwiązujących zadania zestawów odpowiednio dostosowanych.

Tabela 29. Statystyczny opis wyników

Wskaźniki	Uczniowie słabo widzący i niewidomi (S-A4-062 S-A5-062 i S-A6-062)	Uczniowie niesłyszący/ słabo słyszący (S-A7-062)	Uczniowie z trudnościami w uczeniu się (S-A8-062)
Liczba uczniów	82	136	860
Łatwość zestawu	0,51	0,64	0,58
Liczba punktów za sprawdzian	40		
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	-	-	26
Wynik środkowy (mediana - Me)	19,5	27	24
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	20,35 ³³	25,68 ³⁴	23,31 ³⁵
Odchylenie standardowe	9,50	9,52	7,28
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	38	40	40
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	4	3	0

Sprawdzian dla uczniów słabo widzących i niewidomych, niesłyszących/ słabo słyszących i z trudnościami w uczeniu się był *umiarkowanie trudny*.

Tabela 30. Łatwość zadań

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Dla uczniów słabo widzących i niewidomych					
Numery zadań	-	4, 7, 10, 14, 16, 18, 19, 21, 23	3, 5, 6, 9, 11, 13, 15, 17, 20, 22, 24, 25	1, 2, 12	8
Dla uczniów niesłyszących/ słabo słyszących					
Numery zadań	-	11, 16, 21	6, 7, 8, 9, 10, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 24	1, 2, 3, 4, 5, 12, 15, 25, 26	13, 23
Dla uczniów z trudnościami w uczeniu się					
Numery zadań	19	12, 13, 16	5, 6, 9, 11, 17, 18, 21	1, 2, 4, 7, 8, 14, 20, 22	3, 10, 15

4.5. Wyniki dotyczące obszarów umiejętności

Poniższy rozdział przedstawia osiągnięcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie obszarów umiejętności.

³³ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 22,1 punktu.

³⁴ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 24,8 punktu.

³⁵ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 23,6 punktu.

Tabela 31. Wyniki uczniów słabo widzących i niewidomych (S-A4-062, S-A5-062 i S-A6-062)

Wskaźniki	Czytanie (1)	Pisanie (2)	Rozumowanie (3)	Korzystanie z informacji (4)	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)
Liczba punktów za obszar umiejętności	10	10	8	4	8
Liczba uczniów	80				
Łatwość obszaru umiejętności	0,64	0,50	0,46	0,57	0,38
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	7	1	2	4	-
Wynik środkowy (mediana - Me)	7	5	3	2	2
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	6,38 ³⁶	4,95 ³⁷	3,72 ³⁸	2,27 ³⁹	3,04 ⁴⁰
Odchylenie standardowe	2,36	3,40	2,29	1,46	2,30
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10	10	8	4	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	1	0	0	0	0

Dla uczniów słabo widzących i niewidomych obszary: 1., 2. i 4. okazały się *umiarkowanie trudne*, natomiast umiejętności z zakresu pozostałych – *trudne*.

Tabela 32. Wyniki uczniów niesłyszących/ słabo słyszących (S-A7-062)

Wskaźniki	Czytanie (1)	Pisanie (2)	Rozumowanie (3)	Korzystanie z informacji (4)	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)
Liczba punktów za obszar umiejętności	10	10	8	4	8
Liczba uczniów	136				
Łatwość obszaru umiejętności	0,69	0,73	0,50	0,71	0,58
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	9	10	-	4	5
Wynik środkowy (mediana - Me)	7	10	4	3	5
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	6,90 ⁴¹	7,26 ⁴²	4,01 ⁴³	2,85 ⁴⁴	4,67 ⁴⁵
Odchylenie standardowe	2,29	3,77	2,12	1,17	2,24
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	10	10	8	4	8
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0	0

³⁶ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 6,6 punktu.

³⁷ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 5,8 punktu.

³⁸ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 4,1 punktu.

³⁹ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 2,2 punktu.

⁴⁰ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 3,4 punktu.

⁴¹ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 6,9 punktu.

⁴² Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 6,9 punktu.

⁴³ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 4,1 punktu.

⁴⁴ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 2,6 punktu.

⁴⁵ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 4,3 punktu.

Dla uczniów niesłyszących/ słabo słyszących obszary: 2. i 4. okazały się *łatwe*, obszary: 1., 3. i 5. – *umiarkowanie trudne*.

Tabela 33. Wyniki uczniów z trudnościami w uczeniu się (S-A8-062)

Wskaźniki	Czytanie (1)	Pisanie (2)	Rozumowanie (3)	Korzystanie z informacji (4)	Wykorzysty- wanie wiedzy w praktyce (5)
Liczba punktów za obszar umiejętności	9	8	9	2	12
Liczba uczniów	860				
Łatwość obszaru umiejętności	0,69	0,60	0,52	0,89	0,48
Wynik najczęstszy (modalna - Mo)	8	8	4	2	6
Wynik środkowy (mediana - Me)	7	6	5	2	6
Wynik średni (średnia arytmetyczna - M)	6,23 ⁴⁶	4,83 ⁴⁷	4,69 ⁴⁸	1,79 ⁴⁹	5,78 ⁵⁰
Odchylenie standardowe	2,36	2,94	1,77	0,45	2,07
Wynik najwyższy uzyskany przez uczniów	9	8	9	2	12
Wynik najniższy uzyskany przez uczniów	0	0	0	0	0

Dla uczniów z trudnościami w uczeniu się obszar 4. okazał się *łatwy*, obszary: 1., 2., i 3. – *umiarkowanie trudne*, a obszar 5. – *trudny*.

⁴⁶ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 6,4 punktu.

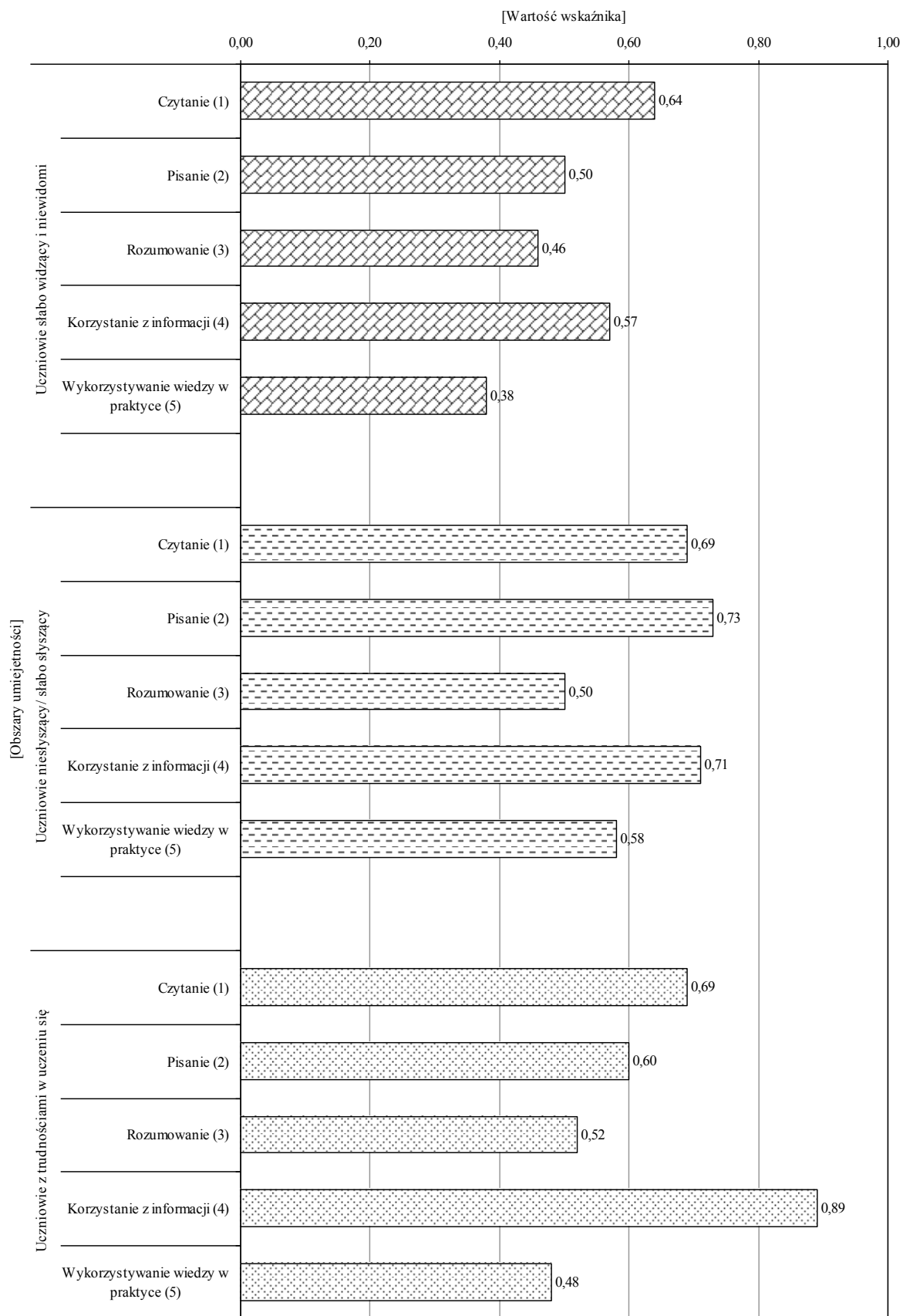
⁴⁷ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 4,5 punktu.

⁴⁸ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 4,8 punktu.

⁴⁹ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 1,8 punktu.

⁵⁰ Średnia arytmetyczna dla ogółu piszących w kraju wyniosła 6,0 punktu.

Wykres 16. Łatwość obszarów umiejętności dla uczniów: słabo widzących i niewidomych, niesłyszających/ słabo słyszających i z trudnościami w uczeniu się

4.6. Wyniki dotyczące zadań

Tabele 34., 35. i 36. zawierają informacje o czynnościach sprawdzanych kolejnymi zadaniami. Przy każdej z nich podano wartość współczynnika łatwości, który pozwala ocenić poziom jej opanowania.

Tabela 34. Łatwość czynności mierzonych zadaniami zestawów dla uczniów słabo widzących i niewidomych (S-A4-062, S-A5-062 i S-A6-062)

Numer zadania	Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika	Liczba punktów	Typ zadania
1.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (przetwarza informacje zawarte w tekście popularnonaukowym)	0,80	1	WW
2.	1.1	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informacje z tekstu popularnonaukowego)	0,73	1	WW
3.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (wnioskuję o na podstawie informacji zawartych w tekście popularnonaukowym)	0,66	1	WW
4.	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące temperatury (oblicza różnicę temperatur)	0,34	1	WW
5.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (wyjaśnia znaczenie słowa użytego w tekście)	0,68	1	WW
6.	1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (rozumie zależności między wydarzeniami i procesami opisanymi w tekście)	0,60	1	WW
7.	3.1.	umieszcza datę w przedziale czasowym (określa wiek)	0,48	1	WW
8.	3.6.	rozpoznaje własności figur geometrycznych (rozpoznaje rodzaj wielokąta)	0,95	1	WW
9.	3.6.	rozpoznaje własności figur geometrycznych (rozpoznaje kąty)	0,55	1	WW
10.	1.1.	odczytuje tekst poetycki (odczytuje przenośny sposób obrazowania w wierszu)	0,48	1	WW
11.	1.2.	posługuje się czynnie terminami (rozpoznaje rymujące się wersy)	0,68	1	WW
12.	1.4.	odczytuje dane z tabeli i odpowiada na proste pytania z nimi związane (porównuje podane w tabeli ceny produktów)	0,71	1	WW
13.	1.4.	odczytuje dane z tabeli (odczytuje cenę najtańszego produktu w opakowaniu odpowiedniej wielkości)	0,50	1	WW
14.	3.5.	opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego (wskazuje wyrażenie arytmetyczne prowadzące do obliczenia różnicy kosztów)	0,40	1	WW
15.	5.5.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (oblicza, ile razy jedna wielkość mieści się w drugiej)	0,56	1	WW
16.	3.9.	sprawdza wyniki z warunkami zadania (sprawdza, która z podanych odpowiedzi spełnia warunki określone w zadaniu)	0,46	1	WW
17.	1.4.	odczytuje dane z mapy (odczytuje kierunek geograficzny)	0,54	1	WW
18.	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące długości (oblicza odległość, posługując się skalą planu)	0,38	1	WW

Numer zadania		Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
19.		5.5.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (podaje najmniejszą liczbę całkowitą spełniającą warunek z zadania)	0,34		1	WW
20.		5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące czasu (wyznacza czas zakończenia pracy)	0,63		1	WW
21.	21.I	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (zapisuje działanie prowadzące do obliczenia powierzchni działki)	0,28	0,34	1	RO
	21.II	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza powierzchnię działki)		0,30	1	
	21.III	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (zapisuje wyrażenia prowadzące do wyznaczenia procentu danej wielkości)		0,26	1	
	21.IV	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (ustala sposób obliczenia części działki)		0,28	1	
	21.V	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (wykonuje obliczenia procentowe dotyczące powierzchni)		0,22	1	
	21.VI	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza różnicę powierzchni)		0,26	1	
22.		4.1.	posługuje się źródłem informacji (korzysta z informacji zawartych w ulotce reklamującej ofertę muzeum)	0,59		2	KO
23.		4.1.	posługuje się źródłem informacji (korzysta z informacji zawartych w ulotce reklamującej ofertę muzeum)	0,44		1	KO
24.		4.1.	wskazuje źródło informacji (określa rodzaj słownika, w którym z zasady podaje się i znaczenie, i pochodzenie wyrazu)	0,65		1	KO
25. ⁵¹	25.I	2.1.	pisze na temat (podejmuje realizację tematu)	0,50 ⁵²	0,87	1	RO
	25.II	2.1.	pisze na temat i zgodnie z celem (pisze na temat i rozwija treść wypracowania zgodnie z poleceniem)		0,45	1	
	25.III	2.1.	pisze na temat i zgodnie z celem (pisze na temat i rozwija treść wypracowania zgodnie z poleceniem)		0,60	1	
	25.IV	2.3.	buduje tekst poprawny kompozycyjnie około 1 strony formatu A4 (buduje spójny tekst o określonej długości)		0,57	2	
	25.V	2.3.	celowo stosuje środki językowe (dobiera celowo środki językowe)		0,30	1	
	25.VI	2.3.	przestrzega norm gramatycznych (pisze poprawnie pod względem językowym)		0,28	1	
	25.VII	2.3.	przestrzega norm ortograficznych* (pisze poprawnie pod względem ortograficznym*)		0,54 ⁵³	1	
	25.VIII	2.3.	przestrzega norm interpunkcyjnych* (pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym*)		0,43 ⁵⁴	1	
	25.IX	2.5.	dba o układ graficzny zapisu (wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą)		0,34	1	

* Kryterium dla uczniów bez dysleksji

⁵¹ Kryteria dla uczniów z dysleksją:

25	25.VII	2.3.	przestrzega norm gramatycznych (zamyka myśli w obrębie zadań)	1,00	1
	25.VIII	2.3.	przestrzega norm ortograficznych i interpunkcyjnych (rozpoczyna zdania wielką literą i kończy kropką)	1,00	1

⁵² Wartość wskaźnika dla uczniów bez dysleksji wynosi 0,48, a dla uczniów z dysleksją – 0,83.

⁵³ Wartość wskaźnika dla uczniów bez dysleksji wynosi 0,51.

⁵⁴ Wartość wskaźnika dla uczniów bez dysleksji wynosi 0,40.

Tabela 35. Łatwość czynności mierzonych zadaniami zestawu dla uczniów niesłyszących/słabo słyszących (S-A7-062)

Numer zadania		Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
1.		1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informację z tekstu popularnonaukowego)	0,81		1	WW
2.		1.1	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informację z tekstu popularnonaukowego)	0,74		1	WW
3.		1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informację z tekstu popularnonaukowego)	0,72		1	WW
4.		5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące temperatury (oblicza temperaturę, wykorzystując porównanie różnicowe)	0,74		1	WW
5.		1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informację z tekstu popularnonaukowego)	0,76		1	WW
6.		1.1.	odczytuje tekst popularnonaukowy (odczytuje informację z tekstu popularnonaukowego)	0,63		1	WW
7.		3.1.	umieszcza daty w przedziale czasowym (określa wiek)	0,60		1	WW
8.		3.6.	rozpoznaje własności figur geometrycznych (rozpoznaje boki równoległe figury geometrycznej)	0,60		1	WW
9.		3.6.	rozpoznaje własności figur geometrycznych (rozpoznaje kąty)	0,62		1	WW
10.		1.2.	rozpoznaje podstawowe elementy tekstu I (rozpoznaje budowę zwrotkową wiersza)	0,68		1	WW
11.		1.1.	odczytuje tekst poetycki (odczytuje wiersz jako rozbudowaną przenośnię)	0,33		1	WW
12.		1.4.	odczytuje dane z tabeli (odczytuje cenę podanego produktu)	0,82		1	WW
13.		1.4.	odczytuje dane z tabeli (odczytuje nazwę najdroższego produktu)	0,90		1	WW
14.		3.5.	opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego (wskazuje wyrażenie arytmetyczne prowadzące do obliczenia kosztów)	0,68		1	WW
15.		5.5.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (oblicza, ile razy jedna wielkość mieści się w drugiej)	0,76		1	WW
16.		3.9.	sprawdza wyniki z warunkami zadania (sprawdza, która z podanych odpowiedzi spełnia warunki określone w zadaniu)	0,35		1	WW
17.		1.4.	odczytuje dane z mapy (odczytuje kierunek geograficzny)	0,50		1	WW
18.		5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące długości (oblicza rzeczywisty wymiar, posługując się skalą planu)	0,54		1	WW
19.		5.5.	wykorzystuje w sytuacji praktycznej własności liczb (oblicza liczbę elementów)	0,61		1	WW
20.		5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące czasu (wyznacza czas zakończenia określonego zdarzenia)	0,65		1	WW
21.	21.I	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (zapisuje działanie prowadzące do obliczenia długości działki)	0,42	0,63	1	RO
	21.II	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza długość działki)		0,63	1	
	21.III	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (ustala sposób obliczenia pola powierzchni działki)		0,30	1	
	21.IV	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (wykonuje obliczenia dotyczące pola powierzchni działki)		0,42	1	

Numer zadania		Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
	21.V	3.8.	ustala sposób rozwiązywania zadania (ustala sposób obliczenia pola powierzchni części działki)		0,23	1	
	21.VI	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza pole powierzchni części działki)		0,33	1	
22.		4.1.	posługuje się źródłem informacji (korzysta z informacji zawartych na tablicy informacyjnej)	0,62		2	KO
23.		4.1.	posługuje się źródłem informacji (korzysta z informacji zawartych na tablicy informacyjnej)	0,92		1	KO
24.		4.1.	wskazuje źródło informacji (wskazuje słownik objaśniający znaczenie słowa)	0,69		1	KO
25.		2.1.	pisze na temat i zgodnie z celem (tworzy zdania z podanymi wyrażeniami)	0,74		4	KO
26.	26.I	2.1.	pisze na temat (redaguje wypowiedź na podany temat)	0,72	0,78	1	RO
	26.II	2.1.	pisze na temat (redaguje rozwiniętą wypowiedź na podany temat)		0,68	1	
	26.III	2.3.	pisze zgodnie z celem (pisze komunikatywnie)		0,75	1	
	26.IV	2.3.	pisze zgodnie z celem (pisze w sposób spójny, logicznie)		0,63	1	
	26.V	2.3.	pisze zgodnie z celem (pisze co najmniej 3 linie)		0,77	1	
	26.VI	2.3.	pisze zgodnie z celem (pisze co najmniej 5 linie)		0,71	1	

Tabela 36. Łatwość czynności mierzonych zadaniami zestawu dla uczniów z trudnościami w uczeniu się (S-A8-062)

Numer zadania		Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
1.		1.1.	odczytuje krótki tekst podręcznikowy (odczytuje informacje z tekstu)	0,73		1	L
2.		1.1.	odczytuje krótki tekst podręcznikowy (odczytuje informacje z tekstu)	0,76		2	KO
3.		4.1.	wskazuje źródło informacji (kojarzy datę z kalendarzem)	0,95		1	WW
4.		3.1.	posługuje się kategoriami czasu i przestrzeni (ustala kolejność miesięcy)	0,83		1	WW
5.		3.6.	rozpoznaje charakterystyczne cechy i własności przemian (rozpoznaje miesiąc, w którym występują określone zmiany w przyrodzie)	0,62		1	WW
6.		3.5.	opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego (wskazuje odpowiednie wyrażenie arytmetyczne)	0,58		1	WW
7.	7.I	1.1.	odczytuje tekst użytkowy (rozpoznaje ogłoszenie)	0,77	0,77	1	PF
	7.II	1.1.	odczytuje tekst użytkowy (odczytuje informację z tekstu)		0,76	1	
8.		1.2.	określa funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu (wskazuje autora tekstu)	0,82		1	WW
9.		1.1.	odczytuje tekst użytkowy (odczytuje informacje z tekstu)	0,54		2	L

Numer zadania		Obszar umiejętności	Sprawdzane czynności Uczeń:	Wartość wskaźnika		Liczba punktów	Typ zadania
10.		5.2.	wybiera przyrząd służący do pomiaru (wybiera przyrząd służący do pomiaru czasu)	0,91		1	WW
11.	11.I	2.1.	pisze na temat (redaguje wypowiedź zgodnie z tematem)	0,62	0,78	1	RO
	11.II	2.2.	formułuje wypowiedź ze świadomością celu (redaguje wypowiedź zawierającą zachętę)		0,75	1	
	11.III	2.3.	buduje tekst zgodnie ze wskazanym kryterium (pisze tekst składający się z co najmniej 4 wypowiedzeń)		0,62	1	
	11.IV	2.3.	przestrzega norm ortograficznych (pisze tekst poprawny pod względem ortograficznym)		0,54	2	
	11.V	2.3.	przestrzega norm interpunkcyjnych (pisze tekst poprawny pod względem interpunkcyjnym)		0,49	1	
	11.VI	2.5.	dba o czytelność zapisu (pisze czytelnie)		0,63	1	
12.		2.4.	przedstawia w postaci graficznej dane zapisane w tabeli (przenosi informacje na oś czasu)	0,48		1	KO
13.	13.I	3.8.	ustala sposób rozwiązania zadania (ustala sposób obliczenia liczby elementów)	0,42	0,42	2	RO
	13.II	5.3.	wykonuje obliczenia (wykonuje obliczenia dotyczące liczby elementów)		0,41	2	
14.		3.6.	rozpoznaje charakterystyczne cechy i własności liczb (wskazuje liczbę podzielną przez dwa)	0,80		1	WW
15.		5.8.	rozumie potrzebę stosowania zasad higieny (wybiera strój odpowiedni do sytuacji)	0,96		1	WW
16.	16.I	3.8.	ustala sposób rozwiązania zadania (ustala sposób obliczenia kosztu zakupu)	0,20	0,29	1	KO
	16.II	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące pieniędzy (oblicza koszt zakupu)		0,16	1	
	16.III	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące pieniędzy (ustala odpowiednie miano)		0,15	1	
17.		1.4.	odczytuje dane z planu (odczytuje dane dotyczące wymiaru)	0,55		1	WW
18.		3.6.	rozpoznaje charakterystyczne cechy i własności figur (rozpoznaje czworokąt)	0,65		1	PF
19.	19.I	3.8.	ustala sposób rozwiązania zadania (ustala sposób obliczenia pola powierzchni)	0,05	0,08	1	KO
	19.II	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (oblicza pole powierzchni)		0,04	1	
	19.III	5.3.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni (ustala odpowiednie miano)		0,02	1	
20.		5.8.	rozumie potrzebę stosowania zasad bezpieczeństwa (określa, jak należy bezpiecznie zachowywać się w określonej sytuacji)	0,70		1	KO
21.		5.1.	posługuje się poświadczonymi terminami do opisywania sytuacji spotykanych w środowisku	0,67		3	D
22.		4.1.	wskazuje źródło informacji (określa funkcję słownika ortograficznego)	0,84		1	PF

5. Uwagi końcowe

Przygotowanie przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych oraz ich zastępców do zorganizowania i przeprowadzenia sprawdzianu było odpowiednie. Potwierdza to zgodny z obowiązującymi procedurami, instrukcjami i harmonogramem, sprawny przebieg sprawdzianu.

Przebieg sprawdzianu w szkołach był monitorowany przez zewnętrznych obserwatorów.

Nieliczne przypadki nieumyślnego naruszenia prawidłowości przebiegu sprawdzianu zostały niezwłocznie wyjaśnione.

Dystrybucja materiałów egzaminacyjnych przebiegała bez zakłóceń.

Praca zespołów egzaminatorów przebiegała sprawnie i została wykonana terminowo.

Również przetwarzanie danych egzaminacyjnych przebiegało zgodnie z harmonogramem.

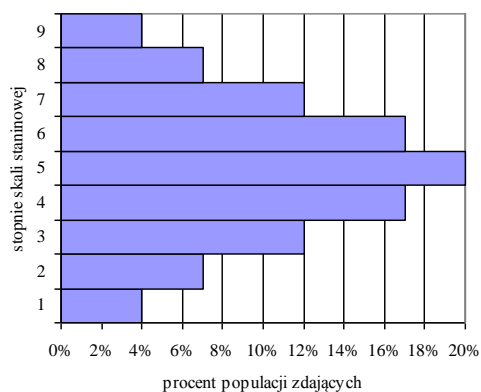
Zbiorcze informacje o wynikach sprawdzianu (wraz z indywidualnymi zaświadczeniami) szkoły otrzymały 16 maja bieżącego roku. Zaświadczenia z wynikami indywidualnymi przekazano uczniom w dniu zakończenia roku szkolnego.

Pełne sprawozdania ze sprawdzianu 2006 przygotowano dla szkół, Śląskiego Kuratora Oświaty, delegatur Kuratorium Oświaty oraz organów prowadzących szkoły. Sprawozdanie zostało opracowane w kilku wariantach różniących się załącznikami:

- każda szkoła otrzymuje załącznik z wynikami uzyskanymi przez jej uczniów,
- jednostki samorządu terytorialnego dostają załączniki z informacjami o wynikach szkół przez nie prowadzonych,
- Śląski Kurator Oświaty otrzymuje najobszerniejszy załącznik zawierający informacje o wynikach wszystkich szkół województwa, a każda Delegatura Kuratorium Oświaty w Katowicach otrzymuje odpowiedni fragment tego załącznika.

6. Słownik terminów

- Łatwość zestawu zadań** - stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich zdających do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0 - 1. Przedstawiana także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.
- Łatwość zadania (p)** - stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich zdających do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.
- Skala staninowa** - otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji uczniów z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% uczniów z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim** i ostatni, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali sprawdzian wszyscy przystępujący do niego uczniowie. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki uczniów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

- Średnia arytmetyczna (M)** - suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.
- Mediana (Me)** - wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco; dzieli zdających na 2 równe grupy.

Modalna (Mo)	- najczęstszy wynik.
Odchylenie standardowe	- miara rozrzutu wyników w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład wyników	- przedstawienie w postaci tabeli lub wykresu słupkowego, ilu uczniów uzyskało daną liczbę punktów.
Współczynnik zmienności	- współczynnik zmienności informuje, jaki procent wartości średniej stanowi odchylenie standardowe. Obliczamy go dzieląc odchylenie standardowe przez wartość średniej arytmetycznej i mnożąc uzyskany wynik przez 100%.